

04.2025
JG 29
#03

RANDKRANT

FR-DE-EN
Traductions
Übersetzungen
Translations

Maandblad over de Vlaamse Rand

GR Groene Gordel – etappe 7

Van Tenberg naar Gaasbeek

STREET ART-KUNSTENAAR SMATES
'Er schuilt een
schilder in mij'

STEVEN DE FOER EN STEVEN VAN HECKE
Leven in een
veranderende wereld

Geen problemen
maken, maar
oplossingen zoeken

Familiefeest met een
lach en een traan

DE KETTING

Kristin Van Belle (43) uit Grimbergen werd door Paul Gobin aangeduid om **de ketting** voort te zetten. Van Belle is ergotherapeute en referentiepersoon dementie. In haar vrije tijd is ze actief in de ouderraad van vrije basisschool Prinsenhof.

INHOUD

GR Groene Gordel

‘Ons startpunt ligt op ongeveer 900 meter van het station van Asse. Vanop Tenberg hebben we een panoramisch uitzicht op een groen, glooiend landschap. De bosjes en de bomenrijen op de heuvelrug zijn een streling voor het oog. Het wandelpad, dat slingert tussen afgezoomde weiden en akkerlanden, ligt er bijzonder glibberig bij.’

Verbinding stimuleren

Van Belle woonde tot haar zes jaar in Strombeek-Bever, verhuisde dan naar Wolvertem, maar keerde terug naar Grimbergen, waar ze samen met Bram en hun twee zonen van 8 en 12 jaar woont. De familie heeft een nauwe band met de gemeente.

‘Mijn grootouders woonden in Grimbergen en mijn ouders wonen er nu ook. We wonen hier heel graag. Grimbergen telt heel wat mooie plekje, zoals het Lintbos, waar ik ga lopen. Verder maak ik tijd voor mijn vriendengroep van de vroegere monitoren bij de jongerenkampen van Kazou. Van mijn 18e tot mijn 25e was ik actief als monitor bij Kazou en reisde ik met jongeren in binnen- en buitenland, onder andere naar de kust, Frankrijk, Spanje, Italië en Zwitserland. Ik ontmoette er fijne collega-monitoren. Vijf koppels zijn trouwens hier in Grimbergen komen wonen. Met hen spreek ik graag af. Zo'n vriendschapsband laat je niet meer los.’

Kiem gelegd

Van Belle heeft niet alleen haar vriendenkring bij Kazou uitgebouwd. Tijdens haar jaren als monitor is de kiem gelegd voor haar latere professionele leven. ‘Ik ben ook monitor geweest voor kinderen met een beperking. Zo is mijn interesse gegroeid om ergotherapie te studeren. Nadien ging ik aan de slag in het revalidatieziekenhuis Inkendaal in Vlezenbeek. Dat was een heel boeiende en leuke job, alleen was het woon-werkverkeer tussen Grimbergen en Vlezenbeek niet evident. Ik was alle dagen twee uur onderweg.

Dat begon te wegen op het gezinsleven. Uiteindelijk vond ik een job in de eigen gemeente. Ik werk nu als ergotherapeute en referentiepersoon dementie in het woonzorgcentrum Ter Biest.’

Benefietacties

‘Onze jongste zoon gaat naar de vrije basisschool Prinsenhof, waar ik al tien jaar lid ben van de ouderraad. Daar kruipt tijd in, maar ik doe het graag. Zo organiseren we activiteiten die de verbinding tussen de ouders stimuleert. Denk maar aan een zaklampenzoektocht, een receptie aan het begin van het schooljaar of de jaarlijkse quiz. We werken rond mobiliteit en organiseren benefietacties ten voordele van de school. De ouderraad van het Prinsenhof telt een twintigtal leden. De opbrengst van onze activiteiten gaat integraal terug naar de school en de zowat 700 kleuters en leerlingen. Momenteel financieren we mee een nieuwe speelplaats. De huidige speelplaats van de eerste graad, die nu vooral uit steen bestaat, zal plaats ruimen voor een avontuurlijke, groene speelplaats met leuke activiteiten.’

Als ze naast het lopen en haar activiteiten met de ouderraad nog wat tijd kan vrijmaken, dan gaat ze kijken naar de training of een match van voetbalclub Fenixx Beighum, waar haar twee zonen spelen. ‘Waar we ook tijd voor maken, is vakantie. We gaan graag eens uitwaaien aan zee, weg van de hectiek, of naar de bergen in Oostenrijk.’

TEKST Joris Herpol – FOTO Filip Claessens

09

‘Wortels zijn onderschat’

Voor kunstschaatsster Ilona Van Steenberghe (15) uit Groot-Bijgaarden is geen ijs te glad. Na een lange blessure werd ze dit jaar vice-Belgisch kampioene bij de junioren, en door het BOIC geselecteerd voor het European Youth Olympic Festival in Georgië. Ondertussen verliest ze haar schoolwerk niet uit het oog.

VERDELING RandKrant april wordt bus-aan-bus verdeeld in Meise, Merchtem, Asse, Wemmel, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw, Drogenbos, Linkebeek, Beersel en Sint-Genesius-Rode.

'Er schuilt een schilder in mij'

Street art van Smates vind je terug van België tot in Malta. En straks misschien ook in musea, nu hij meer en meer op doek schildert? 'Ik probeer altijd een beeld te maken dat iets vertelt. Een schildering die wat openblijft voor interpretatie, zodat mensen hun eigen verhaal kunnen bedenken als ze ernaar kijken.'

VOLG ONS OOK OP

RandKrant.be

Instagram

RingRand app

04 Grensgebieden

De schoolgrens

06 Van Asse tot Zaventem

07 De maand

12 Op verkenning

Versterking van het landschap

13 Markante figuren

Nicolle Van den Broeck

14 Levenskunst

Steven De Foer &
Steven Van Hecke

17 Familiefeest met een lach en een traan

19 De volksverteller

20 Geen problemen maken, maar oplossingen zoeken

22 Beleidsplan provincie Vlaams-Brabant

Minder geld, maar wel ambitieus

23 Middenin

24 De wonder wereld van Studio Ghibli

25 Jazz om bij te gaan liggen

26 Grote werven

Een nieuwe Ring van Machelen tot Kraainem

31 Tot de dood ons scheidt

32 Gemengde gevoelens

Sibel Donmez

De schoolgrens

Met nog niet één procent van het totale aantal leerlingen is het aandeel Waalse scholieren in het Nederlandstalig onderwijs verwaarloosbaar. Toch pendelen ze dagelijks met zo'n 10.000 naar Vlaanderen. Dat heeft veel te maken met de aantrekkelijkheid van het Nederlandstalig onderwijs.

TEKST Koen Demarsin – FOTO Filip Claessens

Ooit was dat anders. In ruim een halve eeuw tijd veranderde de leerlingstroom van richting in het voordeel van Vlaanderen. Daar heeft het onderwijssysteem in Vlaanderen veel mee te maken, maar ook de economische groei van Vlaanderen en het Nederlands zelf, zeker langs de taalgrens.

Taalinversie

In de Edingse deelgemeente Mark, net over de taalgrens in Henegouwen, verbinden de bussen de twee kanten van de grens. De Waalse 471 rijdt vanuit Edingen naar Halle. Bus 160 van De Lijn rijdt van hier naar Leerbeek en geregeld ook naar Lennik tot aan het Sint-Godelieve Instituut als schoolbus. De TEC rijdt Waalse scholieren ook naar Halle, tot aan het Don Bosco-instituut. Ook verder richting Brussel steken schoolbussen de grens over: tussen Waterloo en Alseberg, en tussen Brussel en Argenteuil via Sint-Genesius-Rode. Dat is een wezenlijk verschil met de jaren 1950 toen vooral de scholen aan Waalse kant Nederlandstalige kinderen ontvingen. Het nu Waalse Edingen was toen voor de streek rond de taalgrens ten westen van Brussel de schoolstad bij uitstek. Wie middelbaar onderwijs liep, ging naar daar, vaak in het Frans.

Een eerste breuk kwam er begin jaren 1950 toen de broederschool sloot, de laatste plek waar kinderen uit Edingen en omgeving in het Nederlands school konden lopen. Toch waren het vooral de komst van de officiële taalgrens begin jaren 1960 en het ontstaan van de gewestgrenzen en daaropvolgend de grote investeringen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en daarbuiten, die maakten dat leerlingen meer in het eigen taalgebied naar school gingen en voor hun middelbaar vooral naar Geraardsbergen, Lennik of Halle trokken. Het zuiden werd Waals, het noorden Vlaams. Maar daar bleef het niet bij. Het Nederlandstalig onderwijs werd aantrekkelijker, niet alleen voor Nederlandstaligen maar ook voor Franstaligen, zeker dicht bij de taalgrens en Brussel. De investeringen werden gezien, de nieuwe en modernere scholen trokken aan, net zoals het onderwijs in Vlaanderen zelf trouwens. Intussen gaat de leerlingstroom van zuid naar noord.

Schoolkeuze

Al is het maar een dorpschool, de reputatie van Akcent in Bever reikt tot buiten de grenzen van de gemeente. Zoals te verwachten zijn haar klassen steeds goed gevuld: ten

hoogste 50 leerlingen per leerjaar voor de lagere school en 46 per leerjaar voor de kleuterschool. Dat is het maximum toelaatbare. In het gehucht Akrenbos bouwt de school intussen een nieuwbouw om het aantal leerlingen op te blijven vangen. De school is groot voor een gemeente als Bever in een uithoek van Vlaams-Brabant met nog geen 2.300 inwoners.

'We hebben al ruim tien jaar een leerlingenstop', zegt Dorien Cochez. Samen met Davy Boussauw runt ze de school. 'Rond de 40% van de leerlingen komt uit Bever zelf, de rest komt van buitenaf.' Tijdens het schooljaar 2023-2024 kwam 41% van de leerlingen zelfs van over de taalgrens, meer dus dan uit de gemeente zelf. Daarmee toont Akcent zich naast een dorpschool ook een regionale school, meer gericht op het zuidwestelijke grensgebied dan op de eigen provincie. Bever neemt als kleine Vlaamse gemeente met taalfaciliteiten voor Franstaligen een tussenpositie in tussen Vlaanderen en Wallonië en dat speelt mee in de schoolkeuze door ouders. Van de 135 ouderparen die deelnamen aan een onderzoek dat ikzelf deed, bleken er 58 Nederlandstalig te zijn. 28 ouderparen voeden hun kinderen tweetalig op in het Nederlands en het Frans, terwijl een 40-tal hun kinderen ééntalig Frans opvoeden. Met andere woorden, naast Nederlands (66%) speelde bij meer dan de helft van de ondervraagden (54%) Frans een rol als thuistaal.

Al mag Bever ietwat bijzonder zijn omwille van haar faciliteiten voor Franstaligen, de tendens is ook elders langs de taalgrens merkbaar. Ook naar basisschool Markevallei in Kokejane, een taalgrensgehucht van Herne – nu Pajottegem – steken de kinderen vlot de taalgrens over. 'Wij hebben een meertalige context, maar niet zo meertalig als in Brussel', zegt Katrien Van Vaerenbergh, directrice van de school. 'Het beperkt zich hier tot Nederlands en Frans.' Eerder dan tussen noord en zuid loopt de grens voor haar eerder tussen het landelijke gebied in het westen en het stedelijke oosten, want ten oosten van Kokejane liggen Halle en Tubeke binnen handbereik en dat is te merken aan de herkomst van de kinderen. 'De eerste groep leerlingen komen uit de omgeving en die zijn vaak Nederlandstalig. Voor hun ouders is de schoolkeuze dikwijls een kwestie van pragmatiek. De school is één van de balletjes die ze in de lucht moeten houden in het

DE Die Schulgrenze

Mit einem Anteil von weniger als einem Prozent an der Gesamtzahl der Schüler ist der Anteil der wallonischen Schüler im niederländischsprachigen Unterricht verschwindend gering. Dennoch pendeln täglich etwa 10.000 von ihnen nach Flandern. Das hat viel mit der Attraktivität des niederländischsprachigen Unterrichts zu tun. Früher war das anders. In gut einem halben Jahrhundert hat sich die Richtung des Schülerstroms zugunsten von Flandern umgekehrt.

Während im französischsprachigen Belgien das Verständnis für die Bedeutung von Sprachkenntnissen in den letzten Jahrzehnten stetig zugenommen hat, vor allem mit der Aussicht auf einen Arbeitsplatz, scheint Flandern sich mit sich selbst zu begnügen, denn umgekehrt wechseln kaum noch Schüler aus dem Norden in den Süden. Die Kenntnis der französischen Sprache ist nicht mehr notwendig, um die soziale Leiter hinaufzuklettern.

dagelijkse geïntegreerde tussen werk, gezin, pendelen en hobby's, en voor hen is nabijheid of het feit dat de school een gemakkelijke stop is in de dagelijkse pendel belangrijker dan het pedagogische accent van de school.'

Daarnaast is er ook een groep kinderen met een tweetalige achtergrond die rond de taalgrens leven, maar ook een groep Franstalige kinderen van over de taalgrens waarvan de ouders vaak bereid zijn om grote afstanden af te leggen. 'Het verste komen ze van voorbij Louvain-la-Neuve', zegt Van Vaerenbergh. 'Die kinderen zitten gemakkelijk tot 40 minuten in de auto. Wij zijn de eerste school in Vlaanderen die de ouders tegenkomen waarin ze hun kind kunnen inschrijven in het Nederlandstalig onderwijs.' In Bever gaat het net zo, daar leggen ouders afstanden af van 20 km of meer, zelfs 35 km vanuit Grandglise tegen de Franse grens.

In de verte kijkt de school op de Markevallei uit en op het Waalse Bois De Strihoux, een oud bos verkaveld tot grote villapercelen. 'We zitten hier met een sociaal hoger milieu', zegt Van Vaerenbergh. Franstalige ouders die voor ons kiezen, maken een bewuste keuze. Ze willen hun kinderen alle kansen bieden en daarbij hoort een goede taalkennis van beide landstalen, het liefst van bij de start. We zien hun kinderen instromen vanaf de peuterklas. Dat geldt voor vele ouders met een tweetalige

achtergrond die zelf positieve ervaringen hebben met tweetaligheid, maar ook voor Franstaligen die bijvoorbeeld in een andere schooltaal een aanvulling zien op de thuistaal.'

Is het het vooruitzicht dat Vlaanderen de motor van de Belgische economie is geworden dat Franstaligen over de streep trekt? Sigrid Vleminckx, zelf leerkracht in het Fransstalig onderwijs in Anderlecht, wijst naar haar kleindochter. 'Thuis spreekt ze Frans, maar ze gaat in Halle naar school in het Nederlands. Die stap wordt vaker gezet door Walen. De structuur van de Vlaming, soms is het té, maar de kwaliteit en structuur is anders aan Waalse kant.' In elk geval lijkt voor de ouders uit het zuiden de keuze voor het Nederlandstalige onderwijssysteem net zo belangrijk te zijn als de keuze voor Nederlands als kansen taal om de beste kansen voor hun kinderen te garanderen.

Doorstroom

Terwijl in Franstalig België het inzicht in het belang van de taalkennis de laatste decennia almaar toeneemt, voornamelijk met het vooruitzicht op tewerkstelling, lijkt Vlaanderen genoeg te hebben aan zichzelf, want omgekeerd maken er amper leerlingen vanuit het noorden de oversteek naar het zuiden. De kennis van Frans is niet langer noodzakelijk om op te klimmen op de sociale

ladder, maar ook de reputatie van het Fransstalig onderwijs speelt in haar nadeel.

'Mijn kinderen gaan naar het Fransstalig onderwijs in Deux-Acres', zegt Davy Boussauw, mededirecteur van Akcent in Bever. 'Al zijn we de uitzondering. Veel mensen in Deux-Acres zijn Nederlandstalig, maar ze sturen hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs omwille van het niveauverschil. Objectief gezien was dat verschil tot voor kort niet zo groot. Het nieuwe Pact d'Excellence in het Franstalig onderwijs hertekende de eindtermen stevig, waardoor het verschil groter wordt, maar het is nog onduidelijk of dit op termijn tot betere of mindere resultaten zal leiden.'

Intussen stromen de leerlingen uit Bever gewoon verder naar het middelbaar, vooral naar Geraardsbergen in Oost-Vlaanderen. Ook de Franstalige kinderen. En eens in het Vlaamse onderwijs, altijd in het Vlaamse onderwijs, zo lijkt wel, want de terugstroom naar het Waalse net blijft beperkt, zeker als kinderen al vanaf de kleuterschool in het Nederlands les volgen. Ouders zelf verwachten trouwens ook niet in het Frans bediend te worden, merkt Katrien Van Vaerenbergh nog op, want de school is voor hen en hun kinderen ook een eerste opstap naar integratie in de omgeving. Via de school vinden de kinderen hun weg naar het voetbal en de muziekschool en versterken de ouders hun sociale contacten. 'Onlangs was er een Fransstalige mama die vroeg: *Kent ge geen goede babysit? Wel een Nederlandstalige hé.* Ze zijn daar echt mee bezig.' De Nederlandstalige scholen langs de taalgrens spelen niet alleen een grote rol in de ontplooiing van hun kinderen, maar ook in de integratie in hun buurt, en niet zelden ook van hun ouders. Nog niet zo gek lang geleden was dat andersom. En daar blijven we ons maar beter van bewust. ●

© di

30 jaar Ring(tv)

HALLE-VILVOORDE De regionale televisiezender Ring viert dit jaar zijn 30e verjaardag. Op 1 maart 1995 zond Ring, toen nog Ringtv, zijn allereerste nieuwsuitzending uit. Dirk De Weert, gedurende 25 jaar hoofdredacteur blikt terug: ‘Dat was een heel spannend moment. De voorbereidingsperiode was heel kort. We hadden drie weken om drie nieuwe redactieleden klaar te stomen, ik was de enige met televisie-ervaring. Toch zijn we er in geslaagd om van de redactie een goed geoliede machine te maken. Onze verslaggeving bij belangrijke gebeurtenissen als de sluiting van Renault, het faillissement van Sabena en de terroristische aanslagen in 2016 was telkens een geslaagde proef op de som.’

‘Vanaf het begin was onze opdracht om het karakter van de Vlaamse Rand te bestendigen. Want ook 30 jaar geleden stond de regio al onder druk. Als zender wilden we een soort van *wij-gevoel* creëren in het arrondissement Halle-Vilvoorde, dat een puur administratief gegeven is. Dat was en is nog altijd niet eenvoudig, maar ik denk dat Ring er aardig in slaagt om een soort bindmiddel te zijn. De waardering en het bereik zijn nog altijd heel goed. Dat bewijst dat mensen nog altijd nood hebben aan een zender die nieuws brengt van dichtbij huis.’

In de afgelopen 30 jaar heeft de zender heel wat transformaties ondergaan. ‘Drie decennia geleden werkten we met twee- of zelfs driemansploegen: een journalist, een cameraman of -vrouw en een geluidstechnicus’, legt De Weert uit. ‘Nu zijn het eenmans-

ploegen. Beeld, geluid én montage zijn nu allemaal in handen van de journalist. De job is er dus zeker niet eenvoudiger op geworden.’

Ook de digitale evolutie vroeg de voorbije jaren heel wat inspanningen. ‘De opkomst van de sociale media heeft een grote ommekeer teweeggebracht’, meent algemeen directeur Greet Claes. ‘Waar we vroeger enkel tv moesten maken, is het nu *digital first*. We moeten op de traditionele beeldbuis aanwezig zijn, maar ook op Instagram, Facebook,... Onlangs lanceerden we samen met RandKrant de Ring&Rand-app met nieuws uit de Vlaamse Rand. Mensen consumeren nieuws vandaag op veel meer manieren en platformen dan vroeger. De toekomst ligt daar, maar het verdienmodel ligt nog altijd bij televisie. Dat is zeker een van de grote uitdagingen waar we voor staan als regionale zender die in hoofdzaak moet leven van reclame. Maar we zijn financieel gezond en hebben een heel goed team. We kijken de toekomst vol vertrouwen tegemoet.’

Naar aanleiding van zijn 30e verjaardag duikt Ring met *Toernee General Herbekeken* in 30 jaar beeldarchief. ‘De reeks *Toernee General* werd van 2001 tot 2009 uitgezonden en ging over markante feiten, boeiende mensen en opmerkelijke verenigingen uit de regio’, legt hoofdredacteur Liesbeth Bernolet uit. ‘Journalisten Tom Serkeyn en Senne De Reuse zoeken uit wat er van de hoofdrolspelers van toen is geworden. Het programma is tot eind juni elke dinsdag en donderdag te bekijken. Je vindt het ook online op www.ringtv.be.’ - TD

Opruimactie Woluwelaan

GRIMBERGEN/VILVOORDE De gemeenten Zemst, Grimbergen en Vilvoorde hebben in afwachting van de herinrichting van de zone tussen de Zennebrug en de Cokeriestraat langs de Woluwelaan een opruimactie gehouden. Bij de actie kregen de teams van de drie gemeenten ook de hulp van de vrijwilligers van het industrieterrein Cargovil.

Het deel van de Woluwelaan tussen de Zennebrug en de Cokeriestraat is al lang een van de favoriete dumpingplaatsen voor sluikestorters. Sinds 1 maart geldt er een parkeerverbod. ‘Dat verbod wordt door de politiezones van Vima, Kastze en Grimbergen gehandhaafd, waardoor er geen vrachtwagens en opleggers meer geparkeerd staan langs de Woluwelaan. Daardoor kan er niet langer in het geniep gesluisstort worden’, klinkt het bij de burgemeesters. Het Agentschap Wegen en Verkeer verwijderd dit voorjaar de parkeerstroken, zodat het moeilijker wordt om halt te houden en afval achter te laten. ‘In de praktijk zal er een groot middenvak worden geschilderd waardoor een brede, gearceerde zone ontstaat waar parkeren en stoppen niet langer is toegestaan. We hopen dat deze maatregelen zullen leiden tot een propere en veilige Woluwelaan en omgeving.’ - TD

© di

© dl

Einde werken Europabrug

VILVOORDE Het einde van de werken aan de Europabrug in Vilvoorde komt in zicht. De brug over het Zeekanaal is een beweegbare brug en dat maakt de klus er niet makkelijker op. Eind vorig jaar moesten de werken eigenlijk al geklaard zijn, maar het wordt april. 'Zware problemen zijn er niet geweest, maar met zo'n beweegbare brug zijn werken toch heel precair. Alles moet zeer precies gebeuren', vertelt Marijn Struyf van de Werkvennootschap van de Vlaamse overheid. 'Nu wachten we nog op de uitharding van het beton aan de zuidkant van de brug. Dat duurt een viertal weken en dan hebben we nog acht dagen nodig voor de afwerking.' De Werkvennootschap maakte in Vilvoorde eerder al werk van de herinrichting van de Stationslei, het Heldenplein en de Vuurkruisenlaan. - TD

Domweg gelukkig in Brussel

BRUSSEL Met de gebeurtenissen van de laatste maanden lijkt het onwaarschijnlijk, maar de inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn de meest gelukkigste van ons land. Dat blijkt uit een onderzoek van de UGent en levensverzekeraar NN. Brusselaars scoren het hoogst met een gemiddelde geluksscore van 6,95. In Vlaanderen is dat gemiddeld 6,60, in Wallonie 6,42. De provincie Vlaams-Brabant zit in de middenmoot met een score van 6,56. Het feit dat het Brussels Gewest het best scoort, is opvallend omdat inwoners van gemeenten over het algemeen beter scoren op geluk dan stedelingen. 'Geluk blijkt niet alleen een persoonlijke ervaring, maar ook een kwestie van omgeving. Steden en regio's waar mensen zich meer verbonden voelen scoren hoger. Dat Brussel nu aan de top staat, suggereert dat dynamiek en diversiteit misschien wel een buffer kunnen vormen tegen de onzekerheid van het huidige klimaat', legt UGent-onderzoeker Sara Claes uit. - TD

Sport en spel op grootmoeders wijze

VLAAMSE RAND Op zondag 27 april is het Erfgoeddag. Het thema van deze editie is Game On! 'Erfgoeddag staat dit jaar gelijk aan actie!', vertelt Seppe Van Pottelbergh van organisator Faro. 'We nodigen het publiek uit om het speelveld van ons erfgoed te betreden en nieuwe en oude verhalen te leren kennen. Spelenderwijs ontdekken bezoekers ons erfgoed.' Ook in de Vlaamse Rand doen heel wat gemeenten en organisaties mee met Erfgoeddag. Zo kan je in Overijse, Londerzeel en Asse oude volksspelen leren kennen. In Zaventem maak je kennis met het sportverleden van de gemeente. In Drogenbos en Grimbergen proef je van boogschieten, en in Meise draait Erfgoeddag rond de duivensport. - TD

www.erfgoeddag.be

© dl

© dl

DE MAAND

- De Vlaamse regering investeert 100.000 euro om vochtschade te herstellen aan de middeleeuwse kasteelhoeve Hof te Poddegem in **Grimbergen**.
- De Koninklijke Steltenlopers van **Merchtem** vieren hun 80e verjaardag.
- Kwartier Majoor Housiau in **Peutie** viert dit jaar zijn 50-jarig bestaan.
- Aan de Medialaan in **Vilvoorde** zijn voor een nieuw stadsbos zo'n duizend bomen geplant onder begeleiding van Forest Forward, een pionier in bedrijfsbossen.
- **Vilvoorde** start aan het kanaal met de aanleg van een betere afsluiting langs de Steenkaai.
- De Werkvennootschap sloot een eerste contract voor de aanleg van het traject van de Luchthaventram, waarbij er in **Machelen** een tram- en fietsviaduct over de Ring wordt gebouwd.
- In **Wemmel** worden op twintig gemeentelijke gebouwen zonnepanelen gelegd.
- Oude straatverlichting in **Zaventem** wordt vervangen door ledlampen die gedimd kunnen worden zodat de verlichting 's nachts terug aan kan worden gezet.
- Het Agentschap Wegen en Verkeer voert in april aanpassingen door aan het kruispunt bij afrit 21 **Groot-Bijgaarden - Zellik** ter hoogte van de Gossetlaan en de brug onder de E40/A10.
- Het voormalige vredegerecht van **Ruisbroek** staat te koop tot 31 mei 2025.
- In **Meise** en **Wolvertem** is een plan opgemaakt om de handelskernen af te bakenen en winkels te concentreren.

© dl

- Het kappen van 39 lindebomen voor de herinrichting van de Nieuwelaan in **Meise** gaat voorlopig niet door. Het schepencollege kreeg 204 bezwaarschriften en gaf een ongunstig advies aan de Vlaamse overheid die de weg beheert.
- In **Duisburg** gaan vanaf april de werken aan fietssnelweg F29 van start waardoor verkeer een lange omleiding moet volgen.
- In **Overijse** zijn er werken aan de afrit van de E411 in **Jezus-Eik** en een deel van het centrum van **Huldenberg** is onderbroken.
- Het Agentschap Wegen en Verkeer plant van 7 april tot eind juni werken aan de rijbaan en het fietspad op de Steenweg naar Brussel (N290) in **Wemmel**.
- De gemeente **Tervuren** is op zoek naar een nieuwe uitbater voor het leegstaande Bootjeshuis in het Park van Tervuren dat de gemeente in erfpacht overnam van de Regie der Gebouwen.
- Broeklin, het duurzame werk- en winkelcomplex in **Machelen**, hoopt in 2028 de deuren te openen en gaat op zoek naar huurders.
- De politiezone **Zennevallei** zet tegen 2030 in op 32 extra politie-inspecteurs, fietspatrouilles in burger, de uitbreiding van het cameraplan, een beter systeem voor klachten en een nieuw commissariaat met eigen trainingscentrum.
- In de Lambroekstraat, Diegemstraat en het Hoekplein in **Zaventem** zijn omvangrijke werken gestart om de straten en het rioleringsstelsel in vijf fases te vernieuwen.
- **Grimbergen** is dankzij een schenking eigenaar geworden van de Veldkantkapel (bouwjaar 1883). - JH

© dli
⌚

In Between Spaces

DROGENBOS Het Felix Art & Eco Museum in Drogenbos toont in de nieuwe expo *In Between Spaces* een selectie van de collectie van Mu.ZEE in Oostende. Dat laatste is de komende drie jaar gesloten wegens verbouwingen, maar toont zijn collectie wel in een aantal andere musea in Vlaanderen en Nederland. 'In Between Spaces verwijst naar het nomadische karakter van de tentoonstelling, buiten de vertrouwde muren van de Oostendse instelling', vertelt Sergio Servellon, directeur van het Felix Art & Eco Museum. 'De titel verwijst naar een *tussenwereld* die gecreëerd wordt binnen de tentoonstelling. Hij wordt gevormd rond één specifiek kunstwerk dat centraal staat: *PREFAB. Frankfurter Küche stands also for women in kitchens, but great chefs are men* van Aglaia Konrad. Vanuit deze ruimtelijke installatie vertrekken de verschillende verhaallijnen die zich verspreiden over de ruimtes in het Felix Art & Eco Museum.' In *In Between Spaces* toont kunstwerken van onder meer Jean Brusselsmans, Paul Delvaux, Raoul De Keyser, Constant Permeke en Victor Servranckx. - TD

f *In Between Spaces* loopt tot 7 september in het Felix Art & Eco Museum, Kuikenstraat 6, Drogenbos, www.felixart.org

Brabantse Pijl is terug

BEERSEL/OVERIJSE Het startschot van de wielerklassieker de Brabantse Pijl wordt dit jaar opnieuw in de streek gegeven. Het mannenpeloton trekt zich op vrijdag 18 april op gang in het provinciedomein van Huizingen. De gemeente Beersel legde een aardige som op tafel om de wielervedstrijd opnieuw naar hier te halen. 'De koers leeft. Iedereen komt dan naar buiten', zegt Jo Vander Meylen, burgemeester van Beersel. Medeorganisator Rode Sportief ziet het allemaal graag gebeuren. 'Beersel is onze thuisbasis', zegt voorzitter Marc Vettori. 'De bekende hellingen, zoals de Alseberg en de Bruine Put, zijn vele decennia belangrijk geweest in het koersverloop. Dat Beersel opnieuw een hoofdrol krijgt in de Brabantse Pijl, is dus een prima zaak.' De wedstrijd gaat om 13.10 uur van start voor een rit van 175 km met in totaal 22 hellingen. Aan de finale is weinig veranderd. In druivengemeente Overijse wachten drie intussen traditionele lokale rondes. Elke ronde is ongeveer 20 km en bestaat uit de beklimmingen van de Hertstraat, Moskesstraat, Holstheide en de S-bocht van Overijse. Iets na de vijven zou de opvolger van Benoit Cosnefroy gekend moeten zijn. - JS/GS

‘Wortels zijn onderschat’

Voor kunstschaatsster Ilona Van Steenberghe (15) uit Groot-Bijgaarden is geen ijs te glad. Na een lange blessure werd ze dit jaar vice-Belgisch kampioene bij de junioren, en door het BOIC geselecteerd voor het European Youth Olympic Festival in Georgië. Ondertussen verliest ze haar schoolwerk niet uit het oog.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Wat kan jij dat anderen niet kunnen? ‘Ik ben behoorlijk goed in het organiseren van mijn leven. De combinatie van topsport en school is allesbehalve eenvoudig, zeker omdat ik train voor een club zonder vaste ijsbaan. Elke dag zit ik uren in de auto om te gaan trainen in Liedekerke, Woluwe, Heist-op-den-Berg, Mechelen, Deurne, Leuven of Kortrijk. Ik regel mijn eigen planning, zorg ervoor dat mijn schoolwerk op tijd af is, combineer mijn ijstrainingen met droogtrainingen, balletlessen en medische zorgen. Dat vraagt veel discipline, maar ik heb geleerd hoe ik flexibel kan zijn zonder veel vrije tijd.’

Waar kijk je in het dagelijks leven vaak tegenop?

‘Sommige dagen kijk ik op tegen school, omdat ik liever meer zou willen trainen zoals mijn buitenlandse concurrenten, die naar schaatsscholen gaan en hele dagen aan schaatsen kunnen wijden. Ik moet helaas alle vakken volgen en krijg geen vrijstellingen.’

Wanneer ervaar je echte geluksmomenten?

‘Ik geniet van de kleine dingen: een warme chocomelk met slagroom op een koude dag, de zon die alles net wat mooier maakt, een dag met vriendinnen naar een pretpark, uitslapen en even geen wekker horen. Maar ook de grote momenten maken me gelukkig: een mooie prestatie op het ijs of een goed resultaat op school.’

Wat zou je meteen doen als je politieke macht had?

‘Ik zou minister van Onderwijs worden en het onderwijssysteem vernieuwen. School zou tot 13 uur duren, zodat iedereen in de namiddag tijd heeft om zich te ontwikkelen in wat echt bij hem past, of dat nu topsport, kunst, theater, wetenschap of politiek is.’

Welk voorwerp zou je niet kunnen missen, behalve je smartphone?

‘Mijn kunstschaatsen zijn meer dan alleen een paar witte schoenen met ijzers. Ze geven mij de vrijheid om te doen wat ik het liefste doe. Zonder zou ik me niet compleet voelen.’

Wat is het beste dat de digitale wereld heeft voortgebracht?

‘TikTok en Instagram inspireren me, laten me nieuwe dingen ontdekken en mijn passie delen. Ik weet dat er ook gevaren zijn, maar met de juiste balans blijft het een geweldige manier om verbonden te blijven met mensen waar ik anders amper mee zou communiceren.’

Wat is het meest speciale dat je persoonlijk al hebt meegemaakt?

‘Een van de meest bijzondere periodes was de covid-tijd. Plots moest ik binnenblijven, weg van vrienden, school en sport. Er was de angst om ziek te worden of iemand te verliezen, en het afstandsonderwijs kon het echte contact niet vervangen. Het moeilijkste was niet meer mogen schaatsen en op

zoek gaan naar manieren om mijn ijsgevoel niet te verliezen.’

Wat wil je later worden?

‘Geen flauw idee. In de eerste graad deed ik sportwetenschappen, maar in de tweede graad koos ik voor meer economie en wiskunde in plaats van extra sport, om blessures te vermijden. Ik weet wél dat ik mijn passie voor kunstschaatsen wil blijven volgen. Misschien word ik later een goede coach?’

Waar wil je graag eens op vakantie en waarom?

‘Japan fascineert mij omwille van de mix van traditie en moderne technologie, van de prachtige tempels en de drukke straten van Tokio. De Japanse cultuur en discipline in de sport inspireren mij. En ik kan niet wachten om sushi en mochi te proeven. Deze zomer mag ik er eindelijk naartoe!’

Welk eten, drank of gerecht wordt onderschat?

‘Wortels zijn onderschat. Ik eet ze elke dag. Ze zijn lekker en knapperig. Misschien verbeteren ze je zicht niet echt, maar je krijgt er wél een mooi oranje-bruin tintje van. Als echte Belg eet ik ook graag een goed pak friet. Na een lange stage in het buitenland smaakt niets beter.’

Wat is het mooiste plekje in je omgeving?

‘Het Renbaanpark is een kleine, groene oase in Groot-Bijgaarden met twee prachtige vijvers waar ik graag kom om te ontspannen. Wanneer de ijsbanen gesloten zijn, loop ik hier vaak om in conditie te blijven. Vorig jaar had ik het geluk om op een ijskoude winterdag met een stralende zon te mogen schaatsen op natuurijs in Leest. Dat gevoel van vrijheid, omringd door de natuur, was magisch. Hopelijk kan ik dat op zo’n winterdag ook ooit eens hier dichtbij huis beleven.’ ●

‘Er schuilt een schilder in mij’

Smates staat voor Smeets, kunstenaar Bart Smeets. Hij koos deze naam meteen als zijn artiestennaam en nu de internationale erkenning zo stilaan komt, vindt hij het handig dat zijn naam overal ter wereld correct kan worden uitgesproken.

TEKST Anne Peeters – FOTO Filip Claessens

Ondertussen vind je de street art van Smates terug van België tot in Malta en het Verenigd Koninkrijk. En straks misschien ook in musea, nu hij meer en meer op doek schildert?

Dacht jij in de middelbare school: ik word graffiti kunstenaar?

‘Nee, ik wou striptekenaar worden. Of toch zeker iets met tekenen. Dus kwam ik in mijn vijfde middelbaar in Sint-Lucas terecht. Daar leerde ik iemand kennen die graffiti spoot, zo kwam ik ermee in contact. Ik heb het toen maar heel even uitgeprobeerd, daarna is het tien jaar aan de kant blijven liggen, tot ik het weer oppakte. Ik heb eerst jarenlang als grafisch ontwerper gewerkt.’

Van illegaal muren ‘vervuilen’ tot kunstvorm: graffiti is street art geworden. Er wordt veel positiever naar gekeken dan in jouw beginjaren.

‘Ja, er is veel veranderd. Ondertussen zijn er verschillende street art-festivals en stellen steeds meer steden en gemeenten de openbare ruimte ter beschikking voor street art om kunst in de straat te brengen. Meer nog: ze geven soms zelf opdrachten. Dat bestond vroeger niet.’

Je bent opgegroeid in de Rand. Was al dat grijze beton van het hoofdstedelijk gewest een stimulans voor jou?

‘In bio’s wordt vaak verteld dat ik uit Asse kom, maar ik ben er alleen geboren in het ziekenhuis daar. Mijn familie is afkomstig uit de regio Vilvoorde-Strombeek. Daar ben ik opgegroeid. Dus dat grijze, dat viel wel mee.’

Schilderijen hangen opgesloten in een museum, jouw werk is voor iedereen toegankelijk. Het straatbeeld wordt een openluchtmuseum. Ben je er bewust mee bezig hoe jouw werk de appreciatie voor de stad of bepaalde wijken verandert?

‘Goh, ja toch wel. Je moet compromissen sluiten. Stel: iemand heeft een heel mooi werk gemaakt, maar het is ontzettend zwaar, heel donker. Het kan een waardevol kunstwerk zijn, super interessant, maar het is wel vermoeiend of deprimerend om daar elke dag mee geconfronteerd te worden als je ertegenover woont. Als ik volledig vrij ben, zal ik natuurlijk schilderen wat ik het liefste wil. Maar ook dan moet je er nog altijd rekening mee houden dat je werk op een publieke plek staat. In een museum staat kunst verstopt achter muren en kan je kiezen of je ernaar

wil kijken of niet. Bij street art is dat niet het geval. Sommige mensen passeren elke dag voorbij een *mural* en dat moet je respecteren. Dus ik probeer daar rekening mee te houden. In mijn werk probeer ik dat aan te pakken door er iets dromerigs in te steken.’

Waar vind je inspiratie voor je muurschilderingen?

‘Ik probeer altijd een beeld te maken dat iets vertelt. Een schildering die wat openblijft voor interpretatie, zodat mensen hun eigen verhaal kunnen bedenken als ze ernaar kijken. De vraag *wat betekent het precies?*, krijg ik vaak, maar de betekenis mag je er van mijn part zelf aan geven. Ik maak sowieso figuratief werk. Ik plaats vaak figuren op de voorgrond met hun rug naar je toe, langs achter

Ik wil natuurlijk schilderen wat ik het liefste wil, maar je moet er altijd rekening mee houden dat je werk op een publieke plek staat.

gezien. Zo word je samen met hen toeschouwer. Je wordt mee in de diepte getrokken. In computergames wordt dat ook vaak gedaan. Je speelt mee, als het ware. In die games krijg je een perspectief en ook een kleurgebruik dat me altijd heeft aangetrokken. Niet om te kopiëren, maar wel om diezelfde sensatie op te wekken, van er helemaal in te duiken. Ik game nog altijd. Niet online, dat is me veel te chaotisch, maar op mijn eentje. Dat brengt rust in de chaos van mijn hoofd.’

Als kind wilde je striptekenaar worden. Is het een grote stap van werken in kleine frames naar grote oppervlaktes, metershoge of lange muren?

‘Als kind tekende ik de ene strip na de andere. Ik heb ook een striptekenkampje gedaan. We gingen toen vaak naar het stripmuseum in Brussel. Daar heb ik veel goeie herinneringen aan. Toen is op Sint-Lucas de afdeling striptekenen ontstaan. Toch ben ik niet die richting uitgegaan. Weet je, ik wil graag alles zelf doen en ik ben heel slecht in verhalen verzinnen of dialogen schrijven. Dat is echt wel een heel belangrijk aspect. Als striptekenaar moet je dan met een scenarist

FR ‘Un peintre sommeille en moi’

Smates est le pseudonyme de Smeets, l'artiste Bart Smeets. Il a choisi son nom d'artiste à ses débuts et maintenant que la reconnaissance internationale arrive lentement mais sûrement, il trouve pratique que son nom puisse être prononcé correctement partout dans le monde. Aujourd'hui on rencontre ses œuvres dans les rues de Belgique, de Malte et du Royaume-Uni. Et peut-être bientôt dans les musées, maintenant qu'il peint aussi sur toile? J'essaie toujours de créer une image qui raconte quelque chose. Une peinture qui reste quelque peu ouverte à l'interprétation, afin que les gens puissent inventer leur propre histoire lorsqu'ils la regardent. J'élabore toujours entièrement ma peinture murale avant même de poser quoi que ce soit sur un mur. J'aime les projets bien élaborés.’

samenwerken. Ik ontdekte dat schilderen meer bij mij past. Het is heel anders dan tekenen. Ik ben begonnen met kleine muurschilderingen, maar die werden steeds maar groter. Ik werk mijn muurschildering altijd helemaal uit voor ik ook maar iets op een muur zet. Ik heb graag een uitgewerkt ontwerp. Daar zit de creativiteit voor een groot stuk in. In dat opzicht is het verschil tussen een groot en een klein werk eigenlijk niet zo belangrijk. Bij het uitvoeren uiteindelijk wel natuurlijk. Bij een groot werk heb je meer oppervlakte waar je op moet werken, maar het creatieve proces is dan al gebeurd.'

Jouw stijl wordt vaak omschreven als puur fotorealisme. 'Spuitsbus wordt camera'. Je ziet dat vaker in de schilderkunst met penselen, maar is dat niet ontzettend moeilijk met spuitbussen?

'Is het moeilijker dan met een borstel op canvas? Tja. Ik heb wel tijd nodig gehad om te leren schilderen met een spuitbus. Da's een proces van lange duur. Met een spuitbus kan je niet echt kleuren mengen, hoogstens een nevel over een kleur zetten. Die techniek moet je leren beheersen. Voor de rest zijn er veel overeenkomsten met de klassieke schilderkunst. Ik schilder ook altijd van donker naar licht, net zoals je met olieverf doet. Ik heb veel geleerd over de opbouw en het kleurgebruik.'

Vind je zelf dat je stijl nog steeds evolueert?

'De laatste grote muurschildering die ik heb gemaakt, was met rollers en borstels. Ik wil daar in de toekomst meer mee gaan werken en minder met spuitbussen. Het milieu is al één goede reden om dat te doen, al zijn die spuitbussen al een pak minder schadelijk geworden. Maar wat voor mij nog meer speelt, is dat je met muurverf miljoenen kleuren kan mengen, terwijl je met spuitbussen afhankelijk bent van de kleurpaletten van merken. Plus: je kan er op een andere manier mee schilderen. Het sluit meer aan bij de klassieke manier van schilderen, met olieverf. Eigenlijk maak ik een soort omgekeerde evolutie door, van graffiti naar klassieke schilderkunst.'

Ⓜ NAAM Smates alias Bart Smeets – WOONPLAATS Vilvoorde – BEROEP Street art-kunstenaar

Je wordt steeds bekender in binnen- en buitenland. Ben je niet bang dat een groot werk mislukt, voor iedereen zichtbaar?

'De eerste keer dat ik zo'n grote muur deed, dacht ik na twee uur: *Fuck, waar ben ik mee bezig?* Maar een paar uur later begint dat dan vorm te krijgen. Het zit hem allemaal in de voorbereiding. Doordat ik die bekendheid begin te krijgen, heb ik het geluk dat ik toffe projecten krijg met een beter budget. Dat helpt. Zo kan je een mooie portfolio opbouwen die naar nieuwe opdrachten leidt.'

Wil je dit voor de rest van je leven blijven doen?

'Ik merk dat ik steeds meer geïnteresseerd raak in schilderkunst. Er zit een schilder in mij. Ik werd onlangs gecontacteerd door een galerie in Denemarken. Bij een groepsexpo hingen daar vier schilderijen van mij, twee werken werden verkocht. Dat is fijn. Het is een nieuwe wereld. Het zou ideaal zijn, moest ik kunnen leven van werk op doek maken en een paar toffe muurschilderingen per jaar. Uiteindelijk is het ook heel fysiek, hé? Ik ben

nu schilderlessen aan het volgen, aan het studeren, aan het oefenen op kleine doeken. Ik ben er mij helemaal in aan het verdiepen. En ja, ik vind beeldhouwen ook heel boeiend, maar ik kan maar beter voor één ding gaan als ik er echt goed in wil worden en dat is schilderen.'

Op welk werk in de Rand en omgeving ben je trots?

'De buitenmuur van het UZ in Jette, een muur in Anderlecht met Youri Tielemans, de muur aan het zwembad van Vilvoorde die je enkel ziet als je gaat zwemmen... Die zijn allemaal van mij. Het werk dat er voor mij uitschiet? Trots is misschien niet het juiste woord, maar ik denk wel meteen terug aan de muurschildering aan de brug op de Pontbeeklaan in Zellik, die ik gemaakt heb in 2019. In 2007 gebeurde daar een zwaar ongeluk met een brandweerwagen. De gemeente wilde graag dat er een werk kwam dat positivisme, hoop en verbondenheid uitstraalde. Ik hoop dat dat met mijn schildering is gelukt, zodat mensen weer kunnen dromen.' ●

Versterking van het landschap

Voor de meeste randbewoners zijn de Regionale Landschappen waarschijnlijk redelijk onbekend, maar hun positieve bijdrage aan de landschappen in de gemeenten rond Brussel en daarbuiten is groter dan je denkt. We gingen op verkenning.

TEKST Herman Dierickx – FOTO Filip Claessens

📍 Alwin Loeckx, Jan Verroken en Patrick Endels.

In Vlaanderen zijn er achttien Regionale Landschappen (RL) actief, waarvan drie in de regio van RandKrant. Het gaat om het RL Brabantse Kouters in het noorden, RL Dijleland in het oosten en RL Pajottenland en Zennevallei in het zuiden.

In de jaren 1990 startten in Vlaanderen heel wat Regionale Landschappen op met als bedoeling concrete projecten die op het snijvlak liggen tussen natuur en landbouw, cultuur en geschiedenis op het terrein uit te werken. Vandaag is het takenpakket alleen maar verder uitgebreid en het aantal medewerkers is in stijgende lijn gegaan. De RL zijn nu ook actief op het vlak van mobiliteit, toerisme, recreatie, en zoveel meer. De groenblauwe draad blijft echter de vele projecten in de open ruimte, met een prominente rol voor de samenwerking met de landbouw.

Op basis van vrijwilligheid zijn bijzonder veel partners betrokken: van Vlaamse administraties als het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), over de provincies en aangesloten gemeenten, tot scholen, verenigingen en

particulieren die mee hun schouders willen zetten onder zowel grote projecten voor de gemeenschap als kleinere initiatieven voor individuele belangstellenden.

Open ruimte

Een belangrijk project dat intussen al jaren loopt, is *de behaging van het landschap*. Als je vandaag honderden kilometers hagen en houtkanten terugvindt in de open ruimte is de kans groot dat er een RL bij betrokken was. Dat geldt ook voor de aanplanting van boomgaarden en het graven of herinrichten van poelen. Als je (klein)kinderen op school ravotten op een groenere speelplaats of als je zelf wandelt langs pittoreske wandelwegen in de buitenruimte zitten de RL er waarschijnlijk voor iets tussen. Maar ook in projecten rond de Blue Deal en de Green Deal hebben ze een vinger in de pap.

Terreinwerking

In de voorbije jaren is er veel veranderd, niet in het minst wat betreft de financiering van de alles samen ongeveer 35 personeelsleden

van de drie RL in de Rand. Coördinator van het RL Brabantse Kouters (noordrand) Patrick Endels: 'De provincie Vlaams-Brabant en de aangesloten gemeenten voorzien een basisfinanciering voor de werking, maar de RL zijn vooral projectgedreven organisaties die zelf op zoek gaan naar bijkomende projectsubsidies en cofinanciering.' Niet onbelangrijk, want koken kost geld, en per jaar zijn er heel wat initiatieven die hun beslag krijgen op het terrein. Voorbeelden zijn het herstel van kapelletjes of bakovens, de inrichting van ijskelders voor vleermuizen en de aanleg van broedhopen voor het vliegende hert, de grootste kever van Europa.

Alwin Loeckx, coördinator van RL Pajottenland en Zennevallei (zuiden): 'In het Pajottenland hebben we in de loop der jaren honderden nieuwe poelen, boomgaarden en hagen aangelegd. Een mooi nieuw initiatief is onze bakkerstraining voor vrijwilligers, zodat oude bakovens weer in gebruik genomen worden en mensen er opnieuw samenkomen.'

Nicolle Van den Broeck

Melkboerin werd wereldkampioene

In Wolvertem blinkt vlak naast de Sportschuur het mooie, nieuwe park Nicolle Van den Broeck. De naam Nicolle Van den Broeck doet vandaag wellicht nog weinig belletjes rinkelen, maar voor wie haar niet kent, staat er ook een infobord.

TEKST Luc Vander Elst - FOTO Photo News

Nicolle Van den Broeck pionierde in het vrouwenwielrennen. Ze fietste een indrukwekkend palmares bijeen met als hoogtepunt wereldkampioene op de weg in Barcelona in 1973. Ze was pas de derde Belgische die de wereldtitel binnenhaalde na Yvonne Reynders (4 keer) en Marie-Rose Gaillard. Tot Lotte Kopecky in 2023 en 2024 was Nicolle de laatste Belgische wereldkampioene wielrennen op de weg. Van den Broeck was topwielrenster op een moment dat het vrouwenwielrennen nog heel amateuristisch was. Ook de wielerbond sprong daar heel onprofessioneel mee om. Rensters die het toen maakten, deden dat meestal puur op eigen kracht en met heel veel doorzettingsvermogen.

Wilskracht en strijdvaardigheid

Van den Broeck werd geboren in 1946 in Meise en woonde in Sint-Brixius-Rode. Ze werkte als zelfstandige melkboerin. Later nam ze de bloemenzaak van haar schoonzus over en had ze nog allerhande andere jobs en bijverdiensten. Het was een leven van veel en hard werken. Wielrennen was een pure hobby. Voor het wereldkampioenschap in Barcelona in 1973 nam ze voor het eerst twee weken vakantie om zich voor te bereiden. Ze was vastbesloten om die wereldtitel te pakken, want het jaar voordien was het helemaal misgelopen. In Gap remonteerde ze het peloton na een valpartij en won ze ook de spurt. Ze dacht dat ze wereldkampioene was, maar wist niet dat er voordien al rensters uit de kopgroep waren ontsnapt. Dat ze slaagde in haar opzet om wereldkampioene te worden, getuigt van wilskracht, strijdvaardigheid, doorzettingsvermogen en zelfvertrouwen. In combinatie met doorzicht, want in die tijd al deed Van den Broeck er alles aan om haar

wielermateriaal zo efficiënt en licht mogelijk te maken. Ze liet gaatjes boren in enkele onderdelen van haar fiets om die lichter te maken en ze liet de versnellingen van het fietsframe naar het stuur verplaatsen, waardoor ze minder tijd verloor bij het schakelen.

Koningin in Italië

In Barcelona versloeg de toen 26-jarige Van den Broeck de Nederlandse Keetie Hage in de spurt. Omdat er ruzie was bij de Belgische mannen werd er niet gevierd. Van den Broeck vierde haar titel met de Russinnen en de Italianen. In Italië was ze graag gezien. Het vrouwenwielrennen kreeg er meer erkenning en de omkadering was er beter. Van den Broeck fietste er onbetaald voor een Italiaans team. Na haar wereldtitel haalde een Italiaanse sponsor haar voor meer wedstrijden naar Italië. Ze werkte gewoon door in België, vloog met vliegtuigtickets van haar sponsor op vrijdagavond naar Italië en na een weekend koersen keerde ze op zondagavond terug. Ze won er heel wat koersen, was er zeer populair en werd er als een koningin onthaald. Een schril contrast met de appreciatie in België. Het knaagde ook dat zelfs haar thuisgemeente haar nooit lauwerde.

Eigen damesploeg

In 1977 richtte Van den Broeck een eigen damesploeg op. Wielerclub De Arend was een van de eerste damesteams in België en Van den Broeck bouwde het team zo professioneel mogelijk uit met een volgwagen, een Merckx-fiets voor elke renster en een trainingsstage in Italië. In dat team kwam ook de 15 jaar jongere Agnes Dusart fietsen. Ze werd later haar partner. Ook Dusart werd vijf keer Belgisch kampioene, waarvan drie keer op de weg.

Van den Broeck werd naast wereldkampioene ook vijf keer Belgisch kampioene op de weg en vier keer Belgisch kampioene achtervolging op de baan. Ze was nog maar net naar Middelkerke verhuisd, toen ze op 17 april 2017 overleed. Postuum krijgt ze nu aan de Sportschuur in Wolvertem alsnog de terechte blijk van erkenning die ze als een van de succesrijkste Belgische wielrensters ooit zeker verdient. ●

Een RL leeft bij de gratie van de terreinwerking. Jan Verroken, coördinator van RL Dijleland (oosten): 'Naar Vlaamse normen scoort de natuur en de biodiversiteit in het Dijleland bovengemiddeld. Toch gaat de natuur ook hier schrikbarend achteruit. Samen met al onze partners en de inwoners willen we het tij keren. We doen dit met het aanplanten van inheems groen en met specifieke soortgerichte projecten. We doen dit op vrijwillige basis en in overleg en samenwerking met talrijke partners en actoren waarbij we rekening houden met elkaars belangen, want we doen dit voor ons allemaal.'

Ecosysteemdiensten

Met de relatief nieuwe klimaatproblematiek komt er een stevige kluit bij in het takenpakket. En dat geldt zeker ook voor de nieuwe inzichten over de invloed van natuur op onze gezondheid of hoe de natuur zorgt voor diensten aan de maatschappij, de zogenaamde ecosysteemdiensten. RL zoeken steeds naar de versterking van het landschap, waardoor mens, natuur, landbouw en andere maatschappelijke geledingen mekaar steeds beter vinden en ondersteunen. Dat is nodig, want de voorbije decennia zijn de bebouwing, de versnippering en zaken als recreatie, toerisme en dergelijke alleen maar toegenomen. Dat gaat dikwijls ten koste van de natuur en de open ruimte. Die kan dus meer dan een gewoon steuntje gebruiken, en daarvoor zorgen de drie RL die we hier even onder de aandacht hebben gebracht. ●

f www.brabantsekouters.be
www.rld.be
www.pajot-zenne.be

Leven in een veranderende wereld

Leven in tijden waarin het morele kompas van wereldleiders tilt lijkt te slaan. Hoe overleef je dat? Wij stelden de vraag aan Steven De Foer en Steven Van Hecke, beiden bedreven in het observeren van het geopolitieke wereldtoneel.

TEKST Nathalie Dirix – FOTO David Legrève

Hoe kijken jullie naar de geopolitieke verschuivingen van de voorbije weken?

Van Hecke: ‘In turbulente tijden doe je er goed aan om even afstand te nemen en feiten aan belangrijke jaartallen te koppelen. Aan Russische kant zien wij vandaag een versnelling van wat in 2014 met de annexatie van de Krim begon. Aan westerse kant was 2016 het jaar waarin de Britten voor de Brexit stemden en Donald Trump zijn eerste verkiezingsoverwinning binnenhaalde. Ondertussen vond een correctie van de Brexit plaats. Het is lang geleden dat de Britten zo dicht bij ons stonden als de voorbije weken.’

‘Trump II is een doorstart van Trump I. Maar dat een Amerikaanse president het Europese integratieproces saboteert, is ongezien. We bevinden ons op een kantelmoment. Net zoals bij de val van de Berlijnse Muur in 1989. Wat wij vandaag beleven, is het einde van het einde van de Koude Oorlog. Je kunt er niet meer omheen: Rusland is wel degelijk een vijand voor Europa. Zeker nu wij er in Europa alleen voor staan.’

De Foer: ‘Trump II is veel meer dan een doorstart van Trump I. Naar het eerste presidentschap van Trump keken wij vooral met een mix van ontzetting en humor. Bepaalde toestanden leken zo absurd dat wij nogal snel Trump I als een incident wegzetten. Als een

episode in de Amerikaanse geschiedenis die de vorm van een semi-komische nachtmerrie aannam, maar waarvan wij konden herstellen en naar een *back to normal*-toestand konden evolueren. Tijdens de verkiezingsperiode in 2024 waren er echter al signalen dat Trump II voor een radicalere koerswijziging zou gaan. Ten onrechte werd er van uitgegaan dat de impact van zijn beleid op internationaal vlak nog wel zou meevallen. Hij focuste zich tenslotte op *America First*. Vandaag weten wij beter. Trump en zijn entourage geven vol gas. De repercussies voor Europa zouden ernstiger kunnen zijn dan de grootste pessimist zich had kunnen voorstellen.’

Hoe komt het dat velen onder ons, ondanks die signalen, nog steeds verrast zijn dat Trump Europa aan zijn lot overlaat?

De Foer: ‘Omdat hij zo vaak vreemde dingen zegt, en een dag later het tegenovergestelde. Maar ondanks mijn aangeboren optimisme heb ik de inhoud van Project 2025, vanaf de eerste berichten daarover, ernstig genomen. Het zijn duizenden pagina's uitgewerkte radicaal-rechtse voorstellen die hyperconservatieve denktanken Trump II aanreikten om de federale instellingen van de Verenigde Staten drastisch te hervormen. Dit kon je

geen praatjes in de wind meer noemen, dit was bittere ernst en dat blijkt nu.’

Van Hecke: ‘Ik volg de analyse van Steven. Zelf behoorde ik tot de groep die dacht dat het nog wel zou meevallen. Vandaag zien wij echter welke effecten je krijgt wanneer radicaal-rechts in een grootmacht als de Verenigde Staten aan het bewind is. 24 februari 2022 was voor West-Europa net zo'n wake-up call. Herinner je je de beelden van Macron en Scholz die, de dag voor de Russische invasie van Oekraïne, aan tafel met Poetin zaten? In West-Europa leefde toen nog steeds de hoop dat een deal met Rusland mogelijk was. Terwijl en Centraal- en Oost-Europa dat heel anders zagen en ons daaraan regematig herinneren met: *we told you so*.’

Wat ging er door jullie heen toen jullie Trump hoorden stellen dat Zelensky de agressor is die de oorlog startte?

De Foer: ‘Het toont aan welke gigantische proporties *alternative facts* kunnen aannemen. Dit ligt niet alleen aan Trump, maar ook aan het gepolariseerde Amerikaanse mediaveld. De mensen leven er in twee totaal van elkaar gescheiden mediabubbels. Met als gevolg dat politici ongestraft de waarheid totaal op haar kop kunnen zetten en er ook nog mee weggelopen.’

‘Trump's narratief over de gestolen verkiezingen en de bestorming van het Capitool is spectaculair. In 75 processen, die hij allemaal verloor, werd bewezen dat dat verhaal over verkiezingsfraude niet meer dan een hersenspinsel was. Een onderzoekscommissie legde zijn hele coup poging bloot. En toch werd hij opnieuw verkozen en krijgt Trumps nieuwe FBI-baas vandaag de opdracht om journalisten die destijds de ware feiten en leugens van Trump aan het licht brachten, te vervolgen. *Mind-blowing*.’

En dit speelt zich af in een land dat vrijheid van meningsuiting ooit hoog in het vaandel droeg. In welke mate kunnen jouw twee boeken over Amerika ons helpen begrijpen hoe het zover is kunnen komen?

De Foer: ‘We zijn er te lang van uitgegaan dat vrijheid van meningsuiting een absolute garantie biedt tegen politieke manipulatie van de publieke opinie. In mijn recentste

EN Living in a changing world

Navigating life when the moral compass of world leaders appears to have lost its bearings, as observed by Steven De Foer and Steven Van Hecke, astute observers of the geopolitical world stage: ‘Contrary to the initial belief that the impact of President Trump’s foreign policy would be limited, thanks to his *America First* approach, we now understand it differently. Trump and his inner circle are pressing forward, and the repercussions for Europe could be more serious than even the greatest pessimist could have foreseen. In turbulent times, it’s crucial to take a step back and frame the facts within a broader historical context.’

STEVEN VAN HECKE

- Hoogleraar Europese politiek aan de KU Leuven
- Commentator in Vlaamse en Nederlandse media
- bij de politieke actualiteit van de EU
- Auteur van *Het kantelende continent – Overleeft Europa de 21e eeuw?*
- Publiceerde samen met Knack-journalist Kamiel Vermeylen *Waarom Europa? Van vredesproject tot oorlog in Oekraïne*

boek *De saboteurs* toon ik aan dat sommige vooraanstaande Republikeinen al voor de komst van Trump de spelregels van de democratie neigden te negeren.

‘Bovendien is het zelfreinigende vermogen van die partij vandaag verdwenen, mede door de afschaffing van de *Fairness In Media Act* in 1987. Tot dan was het wettelijk verplicht om nieuws op een gebalanceerde manier te brengen. Als je nu in Amerika als journalist rondreist, beschouwen Trump-fans je als *the enemy of the people*. En hoewel ik de tijdsgeschiedenis van vandaag niet al te snel wil vergelijken met die van voor WOII, doet me dat wel denken aan Hitlers oorlog tegen wat hij *der Lügenpresse* noemde.’

Welke essentie wil jij de lezer meegeven met je boek *Het kantelende continent – Overleeft Europa de 21e eeuw?*

Van Hecke: ‘Het boek kwam in 2024 uit, maar dankzij Trump II is het nog niet achterhaald. *(lacht)* Wat we nodig hebben in Europa is meer lef. Wij hebben iets waardevols te verdedigen. Ook al vallen er nog steeds te veel mensen in onze samenleving uit de boot, feit is dat er momenteel maar liefst tien landen in de wachtkamer van de Europese Unie zitten. Het beste bewijs dat onze Europese levensstijl aantrekkelijk is. De Europese Unie moet zich durven openstellen voor de kandidaat-lidstaten, zijnde de westelijke Balkan en de landen aan de grenzen van Oost-Europa. Dat is geen populair discours, maar ik wil als academicus mijn bijdrage leveren aan het debat dat de toetreding van Oekraïne en Moldavië ook voor West-Europa een goede zaak zou zijn.’

Brengt dat standpunt ons niet dichterbij een conflict met Rusland?

Van Hecke: ‘Er is het riedeltje dat de uitbreiding van de NAVO tegen Rusland gericht zou zijn. Niets is minder waar. Die landen waren zelf vragende partij. Zij waren net

losgekoppeld van de Sovjet-Unie en wilden zich niet in de grijze zone tussen West-Europa en Rusland bevinden. Tegelijkertijd willen wij geen half-democratisch, half-autoritair Oekraïne waarop je niet kan rekenen. Dat zou een buffer voor Rusland opleveren, maar geen strategisch voordeel voor de Europese Unie. Vandaag kan je al handel drijven met landen zoals Bosnië en Oekraïne, maar eenmaal ze deel uitmaken van onze interne markt, krijg je meer rechtszekerheid en gaan de handelsmogelijkheden alleen maar toenemen. Met als resultaat: extra welvaartscreatie voor zowel de nieuwe als de huidige lidstaten. Ik zie het ook als onze verantwoordelijkheid om jongeren in die landen perspectief te bieden. Vandaag vindt er vaak een *brain drain* plaats naar West-Europese landen. Je wil die landen niet leegzuigen. Ze hebben hun talenten nodig om een gezonde samenleving te vormen.’

Wat is volgens jou de aantrekkingskracht van ons Europees narratief?

Van Hecke: ‘*De European way of life*. Die is gebaseerd op de combinatie van een enorme individuele vrijheid, dankzij onze democratische rechtsstaat, én een relatief hoge vorm van sociale welvaart die we aan onze sociale markteconomie danken. Volgens mij is de grote aantrekkingskracht van die combinatie de reden waarom Poetin Oekraïne is binnengevallen. Tot de implosie van de Sovjetunie was de Oekraïense economie anderhalve keer groter dan die van Polen. Als EU-lidstaat is Polen nu zeven keer zo rijk als Oekraïne. Dat succesverhaal destabiliseert het Russische regime. Ik ben ervan overtuigd dat een vrij en welvarend Oekraïne voor Poetin de doodsteek zou betekenen.’

Wat zijn de belangrijkste kantelmomenten in jullie leven?

De Foer: ‘Dat is zonder meer de ontmoeting met mijn echtgenote. Zij is de vrouw van

mijn leven die mij ook nog eens de kinderen van mijn leven gaf. Ons geluk breidt daarenboven verder uit. Verleden week ben ik voor de eerste keer opa geworden. *(lacht)* Een ander scharniermoment was toen ik besloot om met mijn diploma rechten niet voor een klassieke, maar voor een journalistieke loopbaan te gaan. Hoewel die keuze toen meer gedreven werd door zin in avontuur dan een grote maatschappelijke missie, besef ik vandaag maar al te goed welk nobel doel wij als journalist te verdedigen hebben. De strijd tegen desinformatie is meer dan ooit nodig.’

Van Hecke: ‘Vorig jaar werd ik 50. Het deed me stilstaan bij het Europese jeugdkamp Confronto 1992 in Italië waar ik als 17-jarige aan deelnam. Die bijeenkomst van jongeren uit verschillende landen maakte een enorme indruk op mij. Ik denk dat daar de kiemen van mijn passie voor Europa werden gelegd. Je zou mijn keuze voor Europese politiek als een roeping kunnen zien. Gedreven door een verlangen om iets betekenisvol te realiseren voor de toekomst van de jongere Europese generatie.’

Wat maakte zoveel indruk op jou tijdens die bijeenkomst?

Van Hecke: ‘Dat wij als Europeanen, niettegenstaande onze verschillende achtergronden en culturen, zo veel gemeenschappelijk hebben. Er is iets dat ons verbindt. Wat doen wij daarmee? Die vraag blijft mij intrigeren.’

De laatste jaren gingen we als samenleving door een aantal crisismomenten. Hoe bedreven zijn jullie zelf in het omgaan met crisissen?

Van Hecke: ‘De spanning naar aanleiding van de huidige geopolitieke omwentelingen is bij mijn studenten duidelijk voelbaar. Ik probeer hen op een intelligente manier gerust te stellen door zaken in perspectief te plaatsen.’

‘Iedere generatie maakt momenten van crisis mee. In 1985 was er een aanslag van de CCC

STEVEN DE FOER

- Schrijft al meer dan 30 jaar voor de krant *De Standaard*, de jongste 15 jaar vooral als Amerikaspecialist
- Auteur van *Amerikanen – Het had zo mooi kunnen zijn*
- en *De saboteurs – Hoe de partij van Lincoln afgleed tot die van Trump*
- Is geregeld te gast in praatprogramma's zoals *De Afspraak* en *De Tafel van Gert*
- Woont in Zellik

op de Kredietbank aan het Ladeuzeplein in Leuven. In 1978 de moord op de Italiaanse eerste minister Aldo Moro. In 1984 de aanslag op de Britse premier Margaret Thatcher. Waarmee ik geenszins wil zeggen dat wij niet in onvoorspelbare tijden leven, maar het kan geen kwaad eens terug te kijken en vast te stellen dat leven met een bepaalde dreiging van alle tijden is.'

Ten tijde van 9/11 was jij in New York. Hoe heb jij dat moment beleefd?

De Foer: 'Als reporter wilde ik verslag uitbrengen over wat zich op *ground zero* afspeelde. Maar reddingswerkers hadden wel iets beters te doen dan tijd te verliezen aan journalisten. En dus schreef ik vooral over het persoonlijke leed van al die duizenden mensen die op zoek waren naar een teken van leven van hun familieleden. New York hing toen vol met kaartjes met namen en foto's van vermisten. Die aanslag heeft er ontzettend ingehakt, zeker omdat het voor de Amerikanen zo nieuw was. Met uitzondering van Pearl Harbor waren zij nog nooit op eigen bodem aangevallen.'

Maakte dat jou toen angstig?

De Foer: 'Nauwelijks. Ik dacht zoals Garp in *De wereld volgens Garp* van John Irving. Die koopt een huis op een plek waar er eerder een vliegtuig crashte. Zijn redenering: de kans dat dit een tweede keer op dezelfde plek gebeurt, is toch wel héél klein. Wat niet wegneemt dat 9/11 een schokervaring was. Vooral omdat wij er na de Koude Oorlog van uitgingen dat we ons in rustige waters bevonden.'

Wat beangstigt jou vandaag?

De Foer: 'Dat het Amerikaanse systeem zo weinig weerbaarheid vertoont. Wij dachten dat alleen in autocratische regimes de demo-

cratische spelregels snel in elkaar konden klappen. Nu zien we dat het ook bij liberale regimes kan. Een angstaanjagende gedachte.'

Welk kunstwerk slaagt erin bij jullie iets los te maken?

Van Hecke: 'Tijdens mijn uitvaart mogen ze *Lacrimosa* van Mozart spelen. In Madrid ga ik altijd naar het werk van El Greco in het Prado Museum kijken. Ik vind het geweldig hoe die schilder uit de vroege 17e eeuw kunst wist te creëren die vandaag nog steeds heel hedendaags lijkt. Ik hou ook van de religieuze thema's die hij visualiseert.'

Wat is je favoriete thema?

Van Hecke: 'De barmhartige Samaritaan. Het verhaal gaat over het belang van iets te doen voor je medemens die in nood verkeert. De Samaritaan die op doorreis is en een gewonde aan de kant van de weg ziet liggen, kijkt niet weg. Hij verzorgt hem, brengt hem naar een hotel en betaalt er zijn overnachting. Hij doet dat op een onbaatzuchtige manier. Zijn menselijke daad stelt hij niet om de eer op te strijken.'

De Foer: 'In mijn jonge jaren heb ik even getwijfeld om een opleiding aan het conservatorium te volgen. Een zangcarrière à la Luciano Pavarotti leek me wel wat. Mijn ouders hebben dat, waarschijnlijk terecht, uit mijn hoofd gepraat. (*lacht*) Dat neemt niet weg dat operamuziek zoals die van Giacomo Puccini mij erg kan raken. Stel je voor dat je de stem hebt om met *Nessun dorma* een zaal in vuur en vlam te zetten. Dat zou ik nog plezieriger vinden dan journalistiek.' (*lacht*)

Welk citaat heeft veel betekenis voor jou?

Van Hecke: '*Point n'est besoin d'espérer pour*

entreprendre, ni de réussir pour persévérer. Het is een citaat dat aan Willem van Oranje wordt toegeschreven. Het is niet omdat je niet alles kunt doen dat je niets hoeft te doen. Een meer recente komt van Hans-Gert Pöttering, ex-voorzitter van het Europees Parlement: *We are better than we think, but not good enough.* Anders gezegd: wij hoeven ons als Europa geen depressie aan te praten, maar tegelijkertijd moeten we beseffen dat we nog altijd beter kunnen. Laten we ons vooral niet in zelfgenoegzaamheid wentelen.'

De Foer: '*Dwing je geluk af, en dat van anderen.* Die heb ik hier ter plekke bedacht. (*lacht*) Ik besef dat wij als mens vaak de speelbal zijn van het lot en de wereld om ons heen, maar dat mag ons niet beletten om ons geluk proberen af te dwingen. Blijf vooral niet bij de pakken zitten. Durf al eens een radicalere beslissing nemen. Onderneem iets. Mijn ervaring is dat geluk niet als manna uit de hemel valt.'

Welke levensvraag zouden jullie aan elkaar willen stellen?

Van Hecke: '*Met welke Amerikaanse president of politicus heb jij een bijzondere klik?*'

De Foer: 'Met Franklin Delano Roosevelt. Hoewel hij heel erg doordrongen was van *The American dream* had hij ook oog voor de sociale component. Hij hielp zijn land uit de Grote Depressie met formules die doen denken aan het Europese model. Hij stond voor kapitalisme met een warme, sociale correctie. Een correctie die later helaas is verdwenen.'

De Foer: '*Optimism is a moral duty, hoor je vaak. Maar hoe optimistisch mogen wij vandaag over de toekomst van Europa zijn? En tot welk soort pessimistisch realisme zijn wij verplicht?*'

Van Hecke: 'Van de optimist wordt soms terecht gezegd dat hij een slecht geïnformeerde pessimist is. Laat het duidelijk zijn: niettegenstaande mijn optimisme ben ik bezorgd en niet zeker dat het de goede kant zal uitgaan. Toch blijf ik geloven dat er voldoende redenen zijn om de moed niet te laten zakken. Eén ding staat echter als een paal boven water: wij moeten ons als Europese Unie dringend herpakken. Doen wij dat niet, dan zullen andere wereldmachten over ons lot beslissen.'

Is er voldoende draagvlak bij de bevolking voor een sterker Europa?

Van Hecke: 'Wij hebben in Europa vooral leiders nodig die dat draagvlak creëren. Europese leiders die op een inspirerende en wervende manier het Europees narratief weten over te brengen, waar zijn jullie? •

Familiefeest met lach en traan

Geïnspireerd door de onderhuidse spanningen die ze vroeger zelf op familiefeesten ervaren, maakte het theaterduo Ballet Dommage de voorstelling *Fratssen*. Katrien Valckenaers speelt de tante die het iedereen naar de zin wil maken, maar een groot onuitgesproken verdriet verbijt.

TEKST Tom Peeters – FOTO Illias Teirlinck

We vatten theatermaakster Katrien Valckenaers bij de kraag in De Pianofabriek, waar ze repeteert voor *Fi Fi File*, een voorstelling van Amelia Malfait Lakhtara. Ze acteert met Rachid Laachir, toevallig ook de scenograaf van *Fratssen*. Het beeldende spel ligt haar. 'Ik wil iets zeggen over de realiteit, maar vertrek daarvoor liefst vanuit een abstractie of een absurditeit.'

Tragikomisch

Het is misschien wel het leidmotief van Ballet Dommage, het gezelschap dat ze in 2011 oprichtte met Maxim Storms, een studiegenoot aan het Gentse Kask met wie ze een voorliefde voor het tragikomische deelt. 'Ik vind het altijd een groot compliment als mensen na een voorstelling zeggen dat ze moesten lachen en huilen tegelijk. Die twee emoties liggen dicht bij elkaar dan we denken. Humor kan veel pijn blootleggen, zoals blijkt in *Fratssen*.'

Het fysieke spel van Valckenaers en Storms levert bevreemdend, grotesk theater op dat niet bang is van zijn publiek. 'Op de theaterschool word je verondersteld te creëren binnen een kader. Onze eerste deur-aan-deur voorstellingen en garage-optredens waren een manier om dicht bij ons publiek te staan en theater anders te doen beleven. We zullen toeschouwers nooit dwingen om actief te participeren, maar door tussen hen in te gaan staan, raken ze betrokken.'

Buitentuintafels

Die lijn wordt doorgetrokken in *Fratssen*, waarbij de spelers niet alleen in de huid van familieleden kruipen, maar zich ook dood-

gemoedereerd naast het jonge publiek aan tafel zetten. 'Net zoals een familiefeest is een voorstelling afhankelijk van de sfeer in de ruimte. Soms gaat dat gepaard met rumoer en chaos, soms voel je door een pijnlijke stilte het verborgen verdriet. Dat maakt het fris en avontuurlijk, ook voor ons. Iets dat niet benoemd mag worden, vinden wij natuurlijk interessant. Veel scènes zijn ontstaan uit improvisaties die de groepsdynamiek op zo'n feest onderzochten. Welke plaats neem je in? Hou je je meer afzijdig en zet je je aan de kant of wil je je profileren en zoek je de aandacht op?'

Valckenaers speelt de tante met een rugzakje. 'Mijn personage draagt een groot verdriet. Desondanks doet ze er alles aan om de sfeer goed te houden. Zo duwt ze haar eigen emoties weg... totdat ze het niet meer kan en in tranen uitbarst. Voor de buitenwereld lijkt zoiets abrupt, maar meestal komen zulke tranen van diep. Ook in mijn familie is iemand weleens plots heel hard beginnen huilen.'

Het kan niet anders dan dat de film *Festen* van Thomas Vinterberg over zo'n uit de hand gelopen feest een inspiratie was. 'Ook daar kwam alles samen in de pijnlijke stiltes na de uitspattingen. Vinterberg ging heel ver. Wij durven dat, maar onze inslag is absurder. We hebben er bewust voor gekozen om de clichés te vermijden. Familievetes gaan bij ons niet over erfenissen, maar over buitentuintafels.'

Herkenbaar en bevreemdend

Ballet Dommage zoekt de dunne grens op tussen herkenbaarheid en bevreemding. 'Je hoeft niet alles te kunnen plaatsen. Als kind was ik gefascineerd door de gesprekken die volwassenen voerden, inclusief hun uitspattingen,

zonder ze daarom goed te begrijpen. Die gefascineerde, verwonderde blik zie ik nu bij de kinderen in het publiek wanneer ze geconfronteerd worden met de stoet bizarre figuren en kostuums die we opvoeren.'

Zelf is Valckenaers nooit een tafelspringer geweest, maar dat toneelspelen haar ding was, wist ze vrij snel. 'Vanaf mijn twaalfde voelde ik dat ik me erin kon uitleven. Haar muzikale ouders stimuleerden haar om haar acteertalent te ontdekken. En er waren altijd wel verkleedkleden in huis. Als kind volgde ik amateurtoneel. Later stroomde ik door naar het jongerengedzelschap Fabuleus.' Intussen stond ze op de planken met o.a. Studio Orka, Theater Froefroe, Tuning People en Tibaldus. Met Ballet Dommage resideert ze momenteel bij het Brusselse jeugdtheater BRONKS.

'Op familiefeesten was ik de observator, de spons die alles in zich opnam. Mijn moeder was meer het organiserende type en een grote inspiratiebron voor *Fratssen*. Zij bereidde spelletjes voor en nam de rol van entertainer op zich. Ook om moeilijke situaties uit de weg te gaan, zo vertrouwde ze me later toe, en het feest te overleven.'

Letten we best op onze woorden tijdens de communiefeesten die eraan komen of moeten we ze de vrije loop laten? 'Moet alles uitgesproken worden of omarmen we dat een feest ook bokkensprongen en vreemde wendingen kent? Tja, dat laten we graag open', lacht ze. ●

ZA – 5 APR – 15.00 EN 19.30

Fratssen (6-66j)

Bronks/Ballet Dommage

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Grote Routepad – etappe 7

Van Tenberg naar Gaasbeek

Deze maand maken Willemien en Gerard de oversteek van De Brabantse Kouters naar het Pajottenland & Zennevallei. Ze worden verrast door diverse natuurgebieden, landschappen die kunstschilder Bruegel inspireerden, en landelijke dorpen die het Pajottenland typeren. Voor de etappe trekken ze twee wandeldagen uit.

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

Ons startpunt ligt op ongeveer 900 meter van het station van Asse. Vanop Tenberg hebben we een panoramisch uitzicht op een groen, glooiend landschap. De bosjes en de bomenrijen op de heuvelrug zijn een streling voor het oog. Het wandelpad, dat slingert tussen afgezoomde weiden en akkerlanden, ligt er bijzonder glibberig bij. Zelfs met mijn gloednieuwe, hoge wandelschoenen kan ik me op bepaalde stukken moeilijk staande houden. Voor de elegante, Hongaarse Vizsla jachthond die ons pad kruist, lijkt dit echter geen probleem. Voor zijn baasje Marleen is dit haar favoriete wandelomgeving.

Vanop de brug over de E40 zien we het kerkje van Sint-Ulriks-Kapelle dat boven het dorp uittorent. De Groene Gordelroute leidt ons langs een mooi bospad naar het kasteel La Motte. Het in gele baksteen opgetrokken kasteel is omringd door een watergracht en is sinds 1991 eigendom van de gemeente Dilbeek. Het ligt in een 5,50 ha groot park dat open is voor het publiek. In de fruitboomgaard naast het kasteel kun je in de oogstmaand naar hartenlust een appeltje plukken. Het geraas van de snelweg is wel een hardnekkige rustverstoorder. Buiten het dorp vervolgen we de wandeling tussen velden en paardenweiden.

Girardin

Aan de Lindenberg, op de grens tussen Sint-Ulriks-Kapelle en Groot-Bijgaarden, staat de Lambiekbrouwerij Girardin. 'Al vier generaties telen we onze eigen tarwe en brouwen

we ons eigen Lambiekbier. We maken alleen gebruik van Belgische hoppebellen, onder meer van een hoppelater uit Sint-Martens-Bodegem en van telers uit de streek van Poperinge in de Westhoek', vertellen Heidi en Paul. 'Tot aan de Tweede Wereldoorlog kwam de combinatie boerderij-brouwerij frequent voor. De lambiekbieren van toen waren de pils van vandaag. Van de talrijke boerderij-brouwerijen is onze familieonderneming Girardin een van de zeldzame overlevers. Je moet een idealist zijn en in je klanten geloven. Onze Lambiek, Geuze, Kriek en Framboise verkopen we aan particulieren, cafés en bierhandelaars.'

Terwijl er buiten een plensbui uit de lucht valt, nippen we binnen van ons drankje. Willemien is in de wolken over de smaak van het fruitbier en ik drink een overheerlijk lambiekbier dat rechtstreeks van de ton is getapt. Net voor ons vertrek komt zoon Louis om de hoek piepen. Hij werkt al mee en heeft interesse om de familietraditie voort te zetten.

Wivina

Goedgemutst stevenen we af op de Wivina-site met de Sint-Wivinakapel en het gelijknamige ommuurde kloosterpark van het voormalige benedictinessenklooster in Groot-Bijgaarden. Een vastgoedontwikkelaar is eigenaar van de historische gebouwen van het klooster, die hij als kantoorruimte verhuurt. Recentere gebouwen werden afgebroken en vervangen door een nieuwbouw die ruimte biedt aan 48 assistentiewoningen.

In dat gebouwencomplex kijken we reikhalzend uit naar een hapje in het restaurant dat ook voor niet-bewoners toegankelijk is. We vernemen dat je een dag op voorhand moet reserveren. Zonder proviand moeten we nog even doorbijten. We vervolgen ons traject door het fraai aangelegde Wivinapark. Voorbij de spoorbrug van Dilbeek nemen we een pad tussen de wilgen en wandelen langs Dilbeekse visvijvers. De GR loopt door een boomgaard naar de Wolfspuiten.

Wolfspuiten

We zijn al enigszins vertrouwd met dit unieke natuurreserveaat van 90 ha. We weten dat we er geen wolven zullen aantreffen. In onze wandelgids lezen we dat de naam Wolfspuiten is afgeleid van *welven* wat kromming of bocht betekent en verwijst naar de vorm van de diepten. De niveaoverschillen in het gebied zijn door de eeuwen heen ontstaan als gevolg van de landbouw, de bosbouw en de steenontginning. De kalkzandsteen was erg gegeerd door de gotische bouwmeesters, getuige daarvan zijn de Ambrosiuskerk in Dilbeek, de Sint-Goedele kathedraal in Brussel en het stadhuis van Leuven. In de lager gelegen gebieden is er door de blubber bijna geen doorkomen aan. We houden ons op momenten letterlijk vast aan de takken van de bomen. Bovendien worden we getraakteerd op korrelhagel. Ook in de drassige weilanden gaan we slechts stapvoets vooruit. Nadien komen we op hogere, verharde paden en betreden we het goed onderhouden vlonderpad. Aan

het cultuurcentrum Westrand halen we opgelucht adem, het einde van een avontuurlijke eerste wandeldag.

Nieuw leven in de brouwerij

Een paar dagen nadien kan het contrast moeilijk groter. Onze tweede wandeldag starten we onder een stralende zon in een feeëriek decor. Aan de vijver in het hartje van Dilbeek hebben we uitzicht op het kasteel de Viron met zijn speelse spietorentjes, kanten en peervormige daken.

De GR Groene Gordel leidt ons naar het centrum van Itterbeek met als blikvangers het kerkje, enkele markante woningen en de brouwerij Timmermans. Dit is de oudste lambiekbrouwerij waarvan de geschiedenis teruggaat tot 1702. Bij toeval ontmoeten we buiten de twee huidige brouwers Gertjan Haegeman en zijn Bulgaarse collega Dilyan Dinev, die het ambacht hier heeft geleerd. Ze vertellen dat zodra het oude gebouwencomplex volledig is gerenoveerd, het hele brouwproces van Zemst naar Itterbeek terugkeert. Tegen eind 2025 wordt ook het hoekgebouw aan de Kerkstraat opgeknapt en zal het oude lambiekcafé opnieuw worden uitgebait. Aan de straatkant, op de voorgevel van de vroegere bar, zijn alle ingrediënten van lambiekbier afgebeeld.

Bruegel

Vanaf Itterbeek tot Sint-Anna-Pede volgen we het schilderachtige Bruegel wandelpad. Pieter Bruegel de Oude inspireerde zich voor menig kunstwerk op het Pajotse landschap. Sinds Bruegel is er in de Pedevallei flink bijgebouwd, het zijn niet meer de ongerepte landschappen van toen. Om je in zijn werk te kunnen inleven, staan langs het Bruegelpad enkele reproducties opgesteld. Het kerkje van Sint-Anna-Pede is te herkennen op *De parel van de blinden* en het ligt nu nog even gracieus in het groen. Tot onze aangename verrassing is er in het dorp op dinsdagochtend een café-restaurant open. We genieten van een heerlijk kopje koffie op het zonnige terras met uitzicht op het karakteristieke kerkje. De GR leidt ons verder via een indrukwekkend spoorwegviaduct van gewapend beton naar het natuurgebied Ter Pede. We vervolgen onze weg langs onverharde paadjes tussen velden, struiken en stukjes bos tot in Sint-Gertrudis-Pede.

Pedemolen

Verscholen achter de Sint-Gertrudiskerk ligt de pittoreske Pedemolen, de enige nog maalvaardige watermolen van het Pajottenland. Martine Pitteljon, een vrijwilligster die in de omgeving woont en erg begaan is met de toekomst van de Pedemolen, leidt ons rond.

‘De laatste molenaar verliet de Pedemolen in 1965. Zijn dochter was de allerlaatste bewoonster, een kleurrijk figuur die ik nog persoonlijk heb gekend. Sinds 1989 is de gemeente Dilbeek eigenaar van de Pedemolen.

In het vroegere woonhuis tref je het authentieke meubilair aan. Op bepaalde zondagen kan je er een drankje nuttigen. Verenigingen en particulieren kunnen het woonhuis en de aanpalende schuur huren voor een bijeenkomst, verjaardagsfeestje of een receptie. Op zolder vind je een stuk geschiedenis over de molen. De moleninstallatie is nog intact. Regelmatig komen vrijwillige molenaars er malen. Schoolklassen leren in het bakhuisje een broodje bakken. Ik droom ervan om het bakhuisje om te toveren tot een peperkoekenhuisje dat in het teken staat van sprookjes.’

Naast de molen en het woonhuis vind je twee natuurlijke vijvers en een spaarbekken in de fruitboomgaard; een ideale picknickplaats voor bezoekers en wandelaars. Martine is ook lid van het buurtcomité dat van de Pedemolen een plek voor (natuur)beleving wil maken voor jong en oud.

Arconateplein

Vorbij de Pedemolen stappen we verder in een open landschap. Weiden en akkerlanden domineren het landschap. Verrassend zijn de vele wandelpaadjes langs goed onderhouden hagen, houtkanten en bomenrijen. Dit landelijke gebied ademt rust en stilte uit, geen overbodige luxe in het verstedelijkte Vlaanderen. Wat we onderweg op ons 6 km lange traject van Sint-Gertrudis-Pede naar Gaasbeek missen zijn zitbanken. In de verte zien we de kasteelbossen van Gaasbeek. Iets daarvoor ligt het eindpunt van etappe 7, het Arconateplein met zijn dorpscafé en zijn wekelijkse boerenmarkt. Het was een bijzonder aantrekkelijk traject onder een deugddoende voorjaarszon. ●

Volg met deze QR-code de 8 etappes van de wandelroute.

© Grote Routepaden, Map data@ Openstreetmap Contributors

8 DEVOLKSVERTELLER

Vuur liefde af

De laatste tijd betrap ik er mij op dat ik veel boeken over oorlog lees. Paul Lynch bijvoorbeeld, die in *Lied van de profeet* naadloos vertelt hoe een maatschappij op één-twee-drie in een dictatuur kan vervellen, waartegen er als individu niets te beginnen valt. Een schrikbewind zonder rede(n). Eten of gegeten worden. Je wordt vermorzeld en mag blij zijn dat het gebeurt. Mensen verdwijnen en komen nooit meer terug. De angst. Het vergeten. Hoe moeders – ja, altijd weer moeders – elke dag op datzelfde plein hun mannen, hun zonen teruggeisen. Hun pijn vervliegt met de wind.

Het lied is 28 jaar oud en nu dus opnieuw actueel. ‘In 1987 moest ik er hartelijk om lachen’, zegt mijn tante. ‘Vuur liefde af. Zotter moest het niet worden. Nu ga ik op youtube voor klank en beeld, en die gitaristen op de achtergrond.’

Elke week wordt op televisie een nieuw blik kolonels met pensioen opengetrokken om te zeggen dat deze of gene in Oekraïne, Syrië of Gaza er slecht voorstaat. Naar het schijnt hebben we te lang gewacht om meer geld in een robuust leger te steken. Europa moet zijn tanden laten zien. We zijn te vadsg. *Free riders*. Tweedeverblijvers aan de Costa del Sol. Iemand waagde er zich aan om te zeggen dat ons leger te veel Xavier Waterslaeghers bevat. En nee, het was niet om te lachen. Een wapenfabriek in de vroegere Audi in Vorst? Waarom niet?

In 1983 trokken er meer dan 300.000 mensen – veelal Vlamingen – in een vredesbetoging door de straten van Brussel. De grootste betoging ooit. ‘Het is de tijdsgeest, jongen. Die is veranderd’, zegt mijn tante. Mijn ouders hebben WOII meegemaakt, de Cuba-crisis, Koude Oorlog, IJzeren Gordijn, de dictatuur van Franco, de oorlogen in Joegoslavië. En ik dacht een held te zijn door hen als rebelse puber te vragen wat zij in hun tijd dan wel gedaan hadden om al die ellende te voorkomen. Tjonge jongen, wat een domme, domme vraag. Want nu weet ik wat ze betekent als mijn kinderen precies dezelfde vraag stellen. Dan zeg ik in alle stilte niets en beluister ik het liedje van Liliane Saint-Pierre. Vuur liefde af. ●

TEKST Geert Selleslach – FOTO Mark Nixon

Geen problemen maken, maar oplossingen zoeken

De communautaire disputen die in een nog niet zo ver verleden in de faciliteitengemeenten bijwijken bijzonder hoog oplaaiden, lijken vandaag verleden tijd. Hoe komt dat? Wij spraken met kersvers schepenen Roel Leemans uit Linkebeek en Anne Sobrie, gemeenteraadsvoorzitter in Sint-Genesius-Rode.

TEKST Luc Vanheerentals - FOTO Filip Claessens

Tot een tiental jaren geleden moest politie in gevechtskledij geregeld hard optreden tegen hevige protesten van groepen als het Taal Aktiekomitee en Voorpost. Nu, in de aanloop van de laatste gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2024, nodigde de Franstalige burgemeester Yves Ghequière in Linkebeek de Vlaming Roel Leemans uit om zich kandidaat te stellen op zijn Lijst van de Burgemeester. Dat resulteerde uiteindelijk in de recente benoeming van Leemans als eerste Nederlandstalige schepenen in de faciliteitengemeente sinds meer dan 50 jaar. In buurgemeente Sint-Genesius-Rode daarentegen ging de Vlaamse schepenzetel van Anne Sobrie teloor, maar op voorstel van de Fransstalige burgemeester Pierre Rolin, die Sobrie bestempelde als 'een monument van Rode', werd ze verkozen tot gemeenteraadsvoorzitter. De voordracht werd door alle Franstalige raadsleden ondertekend. 'Dit was 12 jaar geleden totaal ondenkbaar', zegt Sobrie.

Samenwerken

Omdat in 2018 in Linkebeek twee Franstalige partijen naar de gunst van de kiezer dongen en geen van de twee een meerderheid behaalde, doorbrak de tweetalige lijst Activ' van Roel Leemans de impasse door een coalitieakkoord te sluiten met Link@Venir en de nodige handtekeningen te leveren voor de benoeming van

Yves Ghequiere als burgemeester. Leemans werd toen gemeenteraadsvoorzitter. 'Tijdens die legislatuur stippelden Franstaligen en Vlamingen in Linkebeek voor het eerst samen het beleid uit. We ontdekten dat we op veel vlakken dezelfde ideeën hadden en Franstaligen leerden dat er met Vlamingen wel degelijk samen te werken viel', aldus Leemans.

Als gemeenteraadsvoorzitter kwam hij enkele keren kordaat tussen toen een Franstalig oppositielid in het Frans het woord voerde. Toen in 2024 bleek dat Activ' geen volwaardige kieslijst meer kon samenstellen en Leemans er politiek de brui aan wou geven, reikte Ghequiere hem de hand. Leemans werd verkozen tot schepenen en nam dit ambt recent op nadat bleek dat dit combineerbaar was met zijn job als centrumverantwoordelijke van het Linkebeekse gemeenschapscentrum de Moelie. Hij kreeg de belangrijke bevoegdheden ruimtelijke ordening, milieu, financiën en personeel.

Celine of 'Puck' Algoet, de moeder van Anne Sobrie, was van 1977 tot 1989 de laatste Vlaamse burgemeester van Sint-Genesius-Rode. Op 13 oktober 2024 verloor Sobrie zelf de laatste Vlaamse schepenzetel. Ze zetelt al 42 jaar in de gemeentepolitiek, waarvan 32 jaar als schepenen. Ze schrijft het verlies onder meer toe aan het feit dat er naast haar eigen lijst Accent 1640 met Voor Rode een tweede,

N-VA gekleurde Vlaamse lijst opkwam, het gevolg van onenigheid die al enkele jaren aansleepte. 'Beide lijsten verzamelden samen genoeg stemmen voor een schepenzetel, al weet je natuurlijk nooit wat het resultaat zou zijn geweest als er maar één lijst was opgekomen. Naast de demografische toename van Franstaligen speelde ook de opkomstplicht ons parten. Er zijn verhoudingsgewijs immers veel meer Franstaligen gaan stemmen omdat velen onder hen niet wisten dat de opkomstplicht was afgeschaft. Mogelijk waren Vlamingen ook minder gemotiveerd om te stemmen omdat we door de overmacht van Fransstaligen in Rode politiek weinig in de pap te brokken hebben. Rolin droeg mij echter voor als gemeenteraadsvoorzitter zodat ik samen met het college de gemeenteraad voorbereid en op die manier de Vlaamse gevoeligheden kan blijven aankaarten.'

Keerpunt

Wat is er het afgelopen decenium veranderd dat er in beide faciliteitengemeenten een dergelijke goede verstandhouding tussen Fransstalige en Vlaamse politici is gegroeid? Sobrie en Leemans wijzen in de eerste plaats naar de persoonlijkheid van de respectievelijke burgemeesters Pierre Rolin en Yves Ghequière. 'In tegenstelling tot zijn voorganger Myriam Rolin probeert Pierre steeds te verzoenen en

een oplossing te zoeken. Met uitzondering van de verkiezingscampagnes is het communautaire voor hem in feite onbelangrijk. Hij is met zijn vrouw ook altijd en overal aanwezig op activiteiten in de gemeente. Toen er in het schepencollege onenigheid was over de aanwending van de Vlaamse coronasubsidies heb ik samen met hem een regeling uitgewerkt waardoor alle verenigingen kregen waarop ze recht hadden', zegt Sobrie. Ook Leemans spreekt over Ghequière als 'een consensusfiguur die bij potentiële communautaire conflicten actief op zoek gaat naar oplossingen om eruit te geraken'.

Volgens Leemans heeft echter ook de zesde staatshervorming van 2011 veel bijgedragen tot de communautaire rust in de faciliteitengemeenten. 'Je kan voor of tegen bepaalde constructies uit dit akkoord zijn, maar het heeft voor de Franstaligen wel duidelijkheid geschapen over zaken zoals het behoud van de faciliteiten. Voorheen leefde bij velen onder hen de schrik dat Vlaanderen de faciliteiten op een bepaald ogenblik helemaal zou afschaffen. Tijdens kiescampagnes konden Franstaligen ook niet langer inspelen op de vrees in dit verband. Wat ook heeft meegespeeld is dat Franstalige politici duidelijk hebben aangevoeld dat een groot deel van hun kiezers het stilaan beu was dat het steeds maar over het communautaire ging, en dat het tijd werd om zich aan de taalwetgeving te houden en energie te steken in beleidszaken die al decennia waren blijven liggen. Vele van de jongere Franstalige generaties zijn in het Nederlands naar school geweest. Voor hen is het Nederlands geen taboe meer. Frans-

talige politici hebben op de duur beseft dat het voor hun gemeente beter is om samen te werken met de Vlaamse overheid en te profiteren van wat deze te bieden heeft.'

Benoemingen

In tegenstelling tot de vorige verkiezingen bleef de heibel over de taal van de oproepingsbrieven deze keer beperkt. Bij de Franstalige politici van Sint-Genesius-Rode was er weliswaar protest tegen de Nederlandstalige oproepingsbrieven die gouverneur Jan Spooren, in opdracht van toenmalig Vlaams minister van Binnenlandse Bestuur Lydia Peeters (Open Vld), naar alle kiezers in de zes faciliteitengemeente stuurde. Ze wezen er hierbij andermaal op dat, overeenkomstig arresten van de Raad van State, degenen die zich laten registreren in het taalregister gedurende vier jaar recht hebben op overheidsdocumenten in het Frans. Dat de huidige Vlaams minister Hilde Crevits (CD&V), op advies van gouverneur Jan Spooren en in tegenstelling tot haar voorgangster Liesbeth Homans (N-VA) in 2018, de betrokken burgemeesters onmiddellijk benoemde en zich hierbij beperkte tot een kritische opmerking over de oproepingsbrieven, schrijft Leemans toe aan het feit dat de Raad van State in 2019 de besluiten van Homans vernietigde. 'Men zou zonder twijfel opnieuw teruggefloten worden en in dat geval maak je jezelf toch een beetje belachelijk.'

Leren leven met faciliteiten

Ondanks de communautaire vrede benadrukken zowel Leemans als Sobrie het belang

van het Vlaams karakter van hun gemeenten. 'Al vanaf het eerste jaar dat ik schepen was, heb ik gezegd dat Franstaligen welkom zijn in onze gemeente, maar dat ze respect moeten hebben voor ons, zoals wij voor hen. Het afgelopen decennium is er op dat vlak politiek enorm veel verbeterd', aldus Sobrie. Volgens Leemans biedt de huidige politieke verstandhouding bovendien een enorme kans om Franstaligen op een positieve manier uit te nodigen om Nederlands te leren, met het oog op bijvoorbeeld een goede job, en die taal in de praktijk ook te gebruiken. 'Het taalaanbod in de gemeenschapscentra en scholen kan altijd beter, maar is nu al enorm. We slagen er evenwel nog te weinig in om de ouders van jonge kinderen te bereiken.' Volgens Leemans neemt ook de deelname van Franstaligen aan het Vlaamse verenigingsleven toe. Tegelijk waarschuwt hij dat de communautaire rust een broos gegeven is en snel zou kunnen verstoord worden als men op Vlaams of federaal niveau bepaalde zaken in vraag zou gaan stellen.

Pleidooien voor de afschaffing van de faciliteiten, nochtans een aloude eis van de Vlaamse beweging, zijn niet meer besteed aan Leemans en Sobrie. 'Beslissingen hierover liggen niet in onze handen en in Brussel ligt men daar absoluut niet meer van wakker. Wij hebben er mee leren leven', zegt Sobrie.

Als het thema van de faciliteiten ter sprake komt, is het volgens Leemans vooral doordat de huidige regeling op een aantal vlakken remmend werkt. 'Zo maakt de wetgeving met betrekking tot de faciliteitengemeenten in de praktijk fusies tussen deze gemeenten zo goed als onmogelijk. Het is ook een belemmering voor andere vormen van intergemeentelijke samenwerking.' De andere problemen waarmee inwoners geconfronteerd worden, zijn volgens hen veel belangrijker, zoals de vaststelling dat omwille van de dure woningprijzen het voor jonge mensen, vooral Vlamingen, heel moeilijk is geworden om hier te blijven wonen. Er is ook nog een andere reden dat beiden vrezen voor een verdere verfransing van hun gemeenten, die zich situeren tussen Brussel en Wallonië. 'Vlamingen zijn niet happig om zich hier te komen vestigen omdat ze wellicht nog steeds het beeld hebben dat wij elke dag met de Franstaligen vechtend over de straat rollen.' ●

FR Chercher les solutions

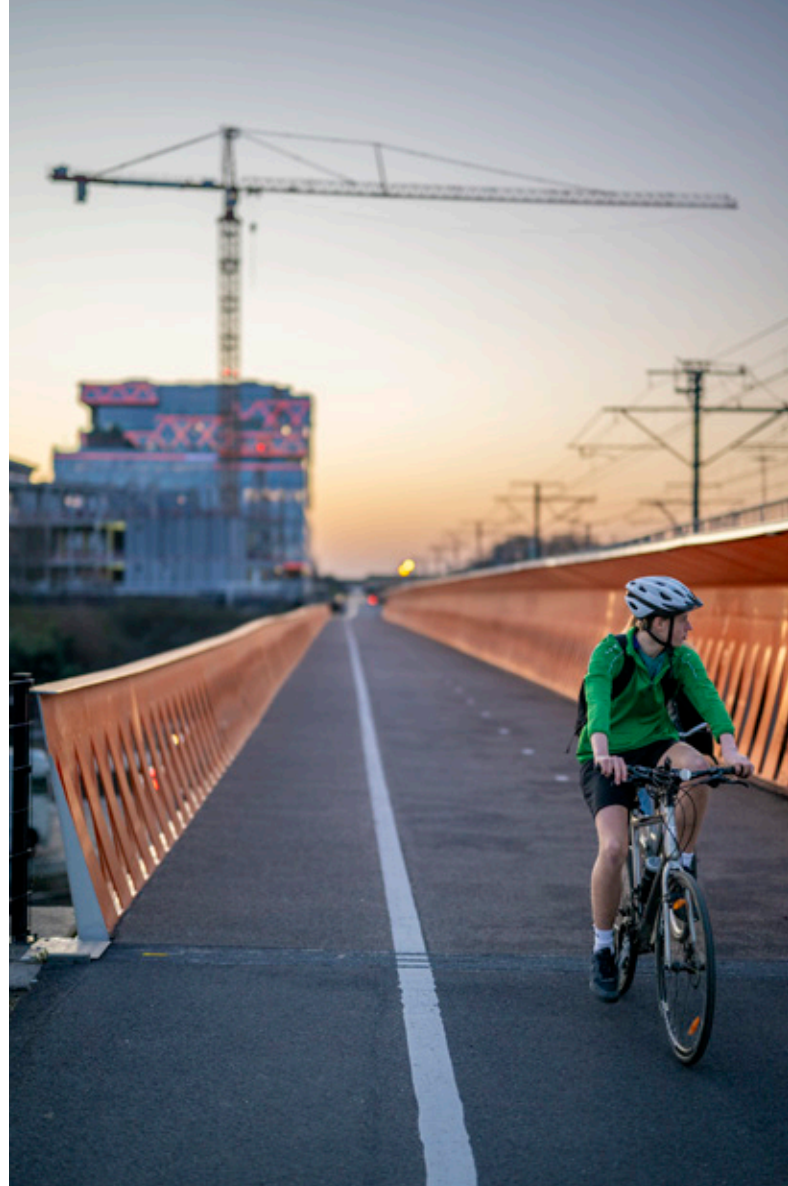
Les conflits communautaires qui éclataient de temps à autre dans les communes à facilités dans un passé pas si lointain semblent désormais appartenir au passé. Nous en parlons avec Roel Leemans, le nouvel échevin de Linkebeek et Anne Sobrie, la présidente du conseil communal de Sint-Genesius-Rode. 'La réforme de l'État de 2011 et des personnalités consensuelles telles que les bourgmestres ont apporté la paix communautaire. Les politiciens francophones ont senti qu'une grande partie de leurs électeurs s'étaient progressivement lassés de l'attention constante qu'ils portaient aux affaires communautaires au lieu de consacrer leur énergie à des questions politiques qui avaient été négligées pendant des décennies. À long terme, ils ont également réalisé qu'il était préférable pour leur commune de coopérer avec le gouvernement flamand et de bénéficier de ce qu'il a à offrir.'

Wat zijn de plannen van de provincie Vlaams-Brabant?

Minder geld, maar wel ambitieus

Ondanks het feit dat de provincie Vlaams-Brabant het deze legislatuur jaarlijks met 7 miljoen euro minder moet doen op een totaalbudget van 180 miljoen euro, blijft het provinciebestuur ambitieus.

TEKST Luc Vanheerentals – FOTO Filip Claessens

ⓘ Het provinciebestuur investeert niet alleen in fietssnelwegen, maar ook o.a. in wandelknooppunten, betaalbaar wonen en onderwijs.

Zo wordt de komende jaren werk gemaakt van een zorgcampus in Halle en duurzame waterrecreatie in de provinciedomeinen ter vervanging van de zwembaden. Het bestuur wil het aantal lesuren in het opleidingscentrum PIVO in Asse verhogen tot 500.000 per jaar en tunnelinfrastructuur voor brandweeroefeningen aanleggen op de Bomaco-site in Zellik. Voor de site van het Proefcentrum in Pamel, waarvan de werking naar het Praktijkpunt Landbouw in Herent verhuist, wordt een nieuwe invulling gezocht. Er wordt ook geïnvesteerd in fietssnelwegen, fysieke wandelknooppunten, betaalbaar wonen, het onderwijsaanbod, een dierenasiel in de regio Leuven, cyberveiligheid, de kennis van het Nederlands, en de toename van het aantal toeristen met 10%. Dat alles blijkt uit de beleidsverklaring van de deputatie, bestaande uit N-VA, CD&V en Open Vld. Voor meer concrete details is het wachten op de meerjarenplanning later dit jaar.

30 beleidspunten voor 30 jaar provincie

De provincie bestaat dit jaar 30 jaar en legt de nadruk op 30 beleidspunten. Het

provinciebestuur wil zich met daadkracht en samenwerking focussen op haar kerntaken en op haar rol als bindmiddel tussen de verschillende bestuursniveaus, organisaties

“Om de historische achterstand inzake zorg in de Vlaamse Rand aan te pakken zal de provincie werk maken van een nieuwe zorgcampus in Halle. Deze campus zal onderdak bieden aan een basisschool, kinderopvang en een centrum voor geestelijke gezondheidszorg.

en gemeenschappen. Vanaf 2025 moet Vlaams-Brabant het echter met 7 miljoen euro minder doen als gevolg van het wegvalen van de compensatie die Vlaanderen sinds 2018 bood voor het verlies aan inkomsten als gevolg van het uitkantelen of verschuiven van persoonsgebonden bevoegdheden naar

het Vlaamse niveau.

Volgens gedeputeerde Tom Dehaene (CD&V) is dit 'intellectueel oneerlijk'. 'Het gaat om het bedrag onroerende voorheffing dat Vlaanderen meer heeft ingehouden dan dat wij uitgaven voor die bevoegdheden. Doordat men dit nu niet langer compenseert, wordt de Vlaams-Brabander bestolen.' Gunther Coppens (N-VA), député bevoegd voor Financiën, verzekert evenwel dat Vlaams-Brabant zijn toevlucht niet zal zoeken in een verhoging van belastingen om dit verlies te compenseren. Wel zal de werking beter en efficiënter worden georganiseerd en het personeels-, investerings- en subsidiebeleid kritisch worden geëvalueerd.

Zorgcampus

Om de historische achterstand inzake zorg in de Vlaamse Rand aan te pakken zal Vlabzorg, een vehikel van Vlabinvest, onder meer werk maken van de ontwikkeling van een nieuwe zorgcampus in Halle op een terrein dat eind vorig jaar verworven werd. Deze campus zal onderdak bieden aan een basisschool, kinderopvang en een centrum voor geestelijke gezondheidszorg. Er zijn overigens nog

plannen voor een tweede zorgcampus op een andere strategische plaats in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Onder meer met de financiële steun van de provincie streeft Vlabinvest ernaar om deze legislatuur meer gronden aan te kopen voor de ontwikkeling van betaalbare woningen. Vlabinvest ondersteunt ook gemeenten die via het WIES-decreet (Wonen In Eigen Streek) gronden gratis ter beschikking stellen van woningbouwers. De grond blijft in dat geval wel eigendom van de gemeente.

Vlaams karakter

In de lijn met het Vlaams beleid is ook voor Vlaams-Brabant het Vlaams karakter van de regio een absolute prioriteit. Uit de jongste Taalbarometer van eind vorig jaar bleek dat slechts 65% van de inwoners van de Vlaamse Rand afdoende tot uitstekend Nederlands beheerst. Ook voor het provinciebestuur is Nederlands een sleutel tot participatie, integratie en een gezamenlijke toekomst. Daarom wordt er verder ingezet op de promotie van en toeleiding naar het bestaande NT2-aanbod en de verdere uitbouw in scholen van het OKAN-netwerk, de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers met de focus op het sensibiliseren en professionaliseren van leerkrachten. Meer dan voorheen zal er aandacht worden besteed aan de

promotie van het aanbod Nederlands voor werknemers via initiatieven als Nederlands op de werkvloer, volwassenenonderwijs en informele oefenkansen.

Duurzaamheid

Ook duurzaamheid is een aandachtspunt voor het provinciebestuur. Een belangrijk project is de uitbouw van het Nationaal Park Brabantse Wouden. Op vlak van natuureducatie blijft het project Natuur op School een vaste waarde. Samen met gemeenten en landbouwers zal er werk worden gemaakt van een lokale en regionale voedselstrategie om de lokale productie en afzet van de voedselketen verder te professionaliseren. Vlaams-Brabant streeft ook naar het beheer van alle waterlopen. De provincie beheert momenteel 1.400 km. 344 km waterlopen van categorie 2 en 132 km van categorie 3 worden echter nog beheerd door wateringingen of individuele gemeenten. Om het patrimonium te verduurzamen, wordt er per entiteit een masterplan opgesteld. Met de plannen op vlak van duurzame waterrecreatie in de provinciedomeinen wil de provincie anticiperen op de toenemende behoefte aan verkoeling als gevolg van de klimaatopwarming. Het beleid zal ook de inspanningen op vlak van de uitbouw van fietsinfrastructuur verderzetten, maar wil haar middelen meer concentreren in duurzame infrastructuurprojecten met een grote impact op de regio. ●

EN Smaller budget, bigger vision

Ambition remains high within the regional executive board, even though the Flemish Brabant province has to make do with €7 million less each year during this legislative term. In the coming years, this will translate into the development of a healthcare campus in Halle and sustainable recreational water uses in provincial estates. Investment is also being directed towards bicycle highways, physical hiking interchange networks, affordable housing, education, an animal shelter in the Leuven region, cyber security, Dutch language proficiency, sustainability with the expansion of the Brabantse Wouden National Park, and a 10% increase in tourist numbers. All of the above is apparent in the policy declaration that has been issued by the new provincial executive, a coalition of the N-VA, CD&V and Open Vld parties.

MIDDENIN

🕒 Gewone smeewortel

Tuinprincipe 13

Na de lange winter snakken tuinmensen naar de intense buitengeuren en -kleuren die stilaan hun intrede doen. Dat komt goed uit, want de vroeg vliegende insecten zijn daar ook naar op zoek. Hopelijk staan de lentebloeiers te blinken in je ecologische tuin. Het zou jammer zijn als dat niet het geval was, maar gelukkig is er een oplossing. Hoewel bolgewassen zoals narcis en krokus populair zijn om hun esthetische waarde is hun bijdrage aan waardevol voedselaanbod voor wilde insecten redelijk beperkt. Bovendien zijn er rond deze tijd steeds meer inheemse lentebloeiers en die vallen meer in de smaak dan de voor insecten onbekende knol- en bolgewassen die men tegenwoordig aanplant.

Als je zorgt voor vroege bloeiers zijn de aanwezige ongewervelden in hun nopjes. Het gaat om dotterbloem, speenkruid, fluitenkruid, gevlekt longkruid, knolsteenbreek, gewone smeewortel, bos- en kleine veldkers, vroegeling, zandraket, paardenbloem, made-liefje, grote en gewone ereprijs, slee- en meidoorn, grauwe en boswilg, brem, gele, paarse en witte dovenetel. Dat zijn de soorten en families die er toe doen. Ze leveren kwaliteitsvol voedsel voor vroege insecten die meteen nesten maken, eitjes leggen en zorgen voor gezonde nakomelingen. Bij gebrek aan dit voedsel houdt het op voor veel wilde bijen, zweefvliegen, (sluip)wespen, wolzwevers en kevers. Dit bont allegaartje is nodig om een robuuste leefgemeenschap met een hoge soortenrijkdom op de been te brengen. Als het goed zit met de plantendiversiteit loopt het los voor de insecten, en dan komen vogels en zoogdieren er zich automatisch vestigen. De verscheidenheid aan voedsel willen ze voor geen geld missen.

Als ze er nog niet staan, kan je ze nog inbrengen, maar voor de vroege soorten is het toch wat laat. Een gouden regel is dat je bloeiende planten niet aanplant. Dat doe je lang voordat ze bloeien, uiteraard in de geschikte bodem. Zuurminnende soorten in zure grond, kalkminnende soorten in basische bodems, soorten die graag in de zon staan in volle licht, soorten die het daar minder op begrepen hebben, zet je in de halfschaduw. ●

TEKST Herman Dierickx

De wonderere wereld van Studio Ghibli

Hij wordt wel eens de Japanse Walt Disney genoemd, maar eigenlijk heeft Hayao Miyazaki zo'n vergelijking niet nodig. De meester van de animatiefilm, en stichter van de vermaarde Studio Ghibli, veroverde de harten van generaties jonge onverschrokken film liefhebbers.

TEKST Michaël Bellon

In CC Westrand in Dilbeek kan je deze maand de familiefilm *The Boy and the Heron* zien. De animatiefilm gaat over het jongetje Mahito dat zijn moeder verliest tijdens een brand in een ziekenhuis in Tokyo. Zijn vader hertrouwt en verhuist naar het platteland, op de vlucht voor de destructie van de Tweede Wereldoorlog. Mahito aardt moeilijk op de nieuwe plek, maar samen met een curieus pratende reiger belandt hij in een wonderere wereld vol vreemde figuren en avonturen die hem afschrikken en troosten tegelijk.

Deze coming of age-film bevat autobiografische elementen uit het leven van zijn maker, de legendarische Hayao Miyazaki, die in 1941 werd geboren en zelf een kind was dat tijdens de Tweede Wereldoorlog vaak moest verhuizen.

Billie Eilish

Later, in de jaren 1960, raakte Miyazaki in de ban van *anime*. Dat is de Japanse verbastering en afkorting van het Engelse animation (film). Na samenwerkingen met andere makers en producenten maakte hij in 1984 zijn eerste eigen animatiefilm *Nausicaä of the Valley of the Wind*. Het jaar nadien richtte hij met regisseur Isao Takahata en producer Toshio Suzuki in Tokyo Studio Ghibli op. Tal van filmsuccessen zouden volgen. *Porco Rosso*, *Princess Mononoke*, en in 2001 de grote doorbraak met *Spirited Away*. Dat sprookje over het jonge meisje Chihiro dat verdwaalt in een wereld vol magische wezens werd de meest bezochte Japanse

film ooit. In 2003 won hij een Oscar als beste animatiefilm en een Gouden Beer in Berlijn. Zangeres Billie Eilish maakte twintig jaar later een nummer dat naar Chihiro is genoemd.

Na *Spirited Away* maakte Miyazaki nog *Howl's Moving Castle*, *Ponyo* en *The Wind Rises*, maar *The Boy and the Heron* was er bijna niet geweest. Miyazaki, die ondertussen 84 is, had in 2013 namelijk voor de zoveelste keer zijn creatieve pensioen aangekondigd. Een voornemen waar hij zich gelukkig niet aan hield, want met *The Boy and the Heron* won hij opnieuw een Oscar voor beste animatiefilm. Ook deze film is net als de meeste van Miyazaki's films helemaal met de hand getekend. De regisseur staat dan ook bekend als een traditionalist die aandacht heeft voor wat misschien onterecht verloren gaat door de vooruitgang.

Heldinnen

De films van Miyazaki zijn emotionele rollercoasters. Ze gaan over jong zijn en ouder worden, over leven en dood, over vriendschap en familiebanden, over de verhouding tussen mens en natuur, over verwondering en verbeelding. De films zijn zowel lieflijk en ontroerend als angstaanjagend. Dat ze zo geliefd zijn, heeft veel te maken met de mogelijkheid om zich te identificeren met de sterke hoofdpersonages. Dat zijn bij Miyazaki vaak meisjes.

De verregaande fantasiewerelden die Studio Ghibli oproept, met zijn vele rare creaturen en monsters, staan de herkenbaar-

heid trouwens niet in de weg. Net zoals de bekende Japanse schrijver Haruki Murakami, heeft Miyazaki opvallend veel oog en tijd voor het dagelijkse leven en de routinehandelingen van de personages, waardoor die realiteit scherper afsteekt tegen de magische verschijnselen die de realiteit binnendringen.

Het onderscheid tussen goed en kwaad is bij Miyazaki helemaal niet zo helder als in de soms moraliserende sprookjes van Disney. En Miyazaki is ook niet betuttelend. Hij beschermt de jonge toeschouwers niet voor overweldigende of verwarrende indrukken, maar geeft hen net als zijn personages het vertrouwen dat ze hun plan zullen kunnen trekken. Ook wat betreft het volgen van het verhaal, dat net zoals het leven nogal bochtig kan zijn. Studio Ghibli volgt geen vaste stramien of scenariovoorschriften. De films ontstaan eerder vanuit de beelden, wat ze alleen maar intrigerender maakt. Alsof je als kijker een droom beleeft die je je nadien nog lang herinnert.

Ghibli Park

Ondertussen maakt Miyazaki geen langspeelfilms meer. De laatste jaren legde Studio Ghibli wel een bijzondere openheid aan de dag. Zo werd de Nederlander Dudok de Wit, na zijn Oscarwinnende kortfilm *Father and Daughter*, de eerste buitenlander die er een langspeelfilm mocht maken: het ook succesvolle *The Red Turtle*. Tijdens de lockdown legde producer en medeoprichter van Studio Ghibli, Toshio Suzuki, uit hoe je zelf het monster Totoro uit het meesterwerk *My Neighbor Totoro* kan tekenen.

En nog een vergelijking met Disney: in Japan is er ook een Ghibli Museum en een Ghibli Park, waar de bezoekers ondergedompeld worden in de wereld die ze kennen uit de films. Die zijn nu trouwens te zien op Netflix, dat de rechten verwierf nadat Disney van Netflix wegtrok om een eigen streamingdienst op te richten. ●

WO – 16 APR – 14.00

The Boy and the Heron (+9j)
familiefilm

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Jazz om bij te gaan liggen

Met The Rising Moon kiest gitarist Willem Heylen voor meditatieve jazz en lange trancetonen die traag doordringen. Live mag het publiek tussen de muzikanten liggen om de muziek bewuster te ervaren. 'Gewoon ergens zijn in plaats van de hele tijd ergens naartoe te hollen, is ook waardevol.'

TEKST Tom Peeters - FOTO Filip Claessens

Toen Willem Heylen gitaar studeerde aan het Antwerpse conservatorium huurde hij met studiegenoot en bassist Ruben De Maesschalck een rijhuis in Deurne. Na de lessen improviseerden ze in hun living. Omdat die groot genoeg was, nodigden ze regelmatig bevriende muzikanten uit. 'We speelden onder een groot verandaraam waardoor we de maan zagen passeren', zegt Heylen in café De Gouden Vis, waar we afgesproken hebben met de Mechelse muzikant om het te hebben over de debuutplaat van The Rising Moon.

Die plaat kwam er niet in het zog van de jams. Nadat ze hun diploma hadden behaald, werden de jazzstudenten opgeslorpt door andere projecten. Met de hulp van JazzLab, een in kunstencentrum Nona residerend steunpunt voor jonge jazzbands, maken ze nu een doorstart. 'Hun Impuls-project gaf ons de kans om een album op te nemen en dat uitgebreid live voor te stellen, zoals ook in Meise.' De informele improvisaties uit de begindagen hebben plaatsgemaakt voor een iets meer gestructureerde aanpak die meditatieve jazz en langzaam evoluerende ambient nog steeds koppelt aan een vrije geest. Met drummer Jonas Boutsen, accordeonist Stan Maris en saxofoniste Hanne De Backer werden muzikanten aangetrokken die vroeger al kwamen meejammen.

'De spanningsboog is uitgeschreven en staat min of meer vast, maar de muzikanten vullen ze vrij in. In de lange meditatief klinkende stukken borduren we telkens voort op een ander element: texturen, lange klanken, melodieën,... Het heeft mij altijd geïntrigeerd hoe je één klank kunt blijven exploreren, hoe je door details te veranderen toch een verhaal kunt creëren: Inspiratie vond de gitarist bij de spirituele jazz van John Coltrane en

Wayne Shorter, maar pakweg ook bij de urenlange abstracte elektronische stukken van de Franse componiste Éliane Radigue.

Deep listening

Het is muziek waar je maar beter bewust naar luistert. 'Ik leg me er graag bij neer, gefocust op de geluiden die uit mijn hoofdtelefoon komen', vervolgt Heylen, die het concept van de ligconcerten verduidelijkt. 'Door met het collectief rond een liggend publiek te staan, luisteren ze automatisch bewuster. Ik zou de muziek dus niet als achtergrond opzetten tijdens het koken. (lacht) Er zou veel verloren gaan. Het klinkt misschien niche, maar het is ook geen high energy free jazz. Af en toe schrikt er misschien iemand als iedereen op de grond gaat liggen, maar uiteindelijk doet iedereen gewoon mee. Door je over te geven aan de muziek word je sneller meegezogen in het verhaal. Dat sommigen achteraf komen vertellen dat ze bijna in slaap waren gevallen, beschouwen we als een compliment. Het zal de oorlog in Oekraïne niet oplossen, maar gewoon proberen te zijn in plaats van de hele tijd ergens naartoe te hollen, is heel waardevol.'

In Meise kunnen concertgangers een kussen of matje meebrengen. Er wordt sowieso een zachte ondergrond voorzien. De ervaring om middenin het geluid te zitten, zal er extra doordringen tijdens de lange track Pendulum, waarvoor Heylen melodieën componeerde maar de muzikanten zelf uitmaken wanneer ze die spelen. 'We draaien als een pendulum rond een punt, zonder er op te landen. Zo kan je de melodie in alle mogelijke vormen en langs alle kanten voorbij horen bewegen. Zelf heb ik mijn set-up zo aangepast dat ik klanken kan laten

rondraaien met speakers, maar Hanne, wiens sax niet vasthangt, kan zich tijdens het concert vrij bewegen. De ongewone setting is ook voor ons boeiend.'

Spiritueel én geaard

Heylens fascinatie voor drone-achtige, meditatieve geluiden is er altijd geweest en sluit aan bij zijn alternatieve levensstijl. 'Ik woon in een yurt die deel uitmaakt van een co-housingproject in Weerde. In de lente en de zomer werk ik twee dagen per week op een bioerderij, de ideale afwisseling voor de muziek die in mijn hoofd zit. Op de boerderij of in mijn eigen moestuin leef ik op het ritme van de seizoenen en voel ik me verbonden met de natuur door gewoon wat dingen in de grond te steken. Die mix van het spirituele en het aardse werkt voor mij.' Dat is ook bij The Rising Moon het geval. 'Je zou het mijn muzikale spiegelbeeld kunnen noemen.'

Naast jazz speelt en maakt Heylen ook reggae, elektronische muziek en pop. Studio-werk voor Kommil Foo en Stef Bos wisselt hij af met jazzprojecten met drumster Anke Verslype (in Aki), zangeres Natashia Kelly of bassiste Lara Rosseel. Maar vooral jazzkwartet Cinema Paradiso zou The Rising Moon inspireren. 'Door samen te werken met Jozef Dumoulin, Eric Thielemans en Kurt Van Herck ben ik het spirituele en die trance in mijn muziek beginnen onderzoeken. Zij speelden met een heel andere energie dan ik gewoon was. Straks nemen we op Jazz Middelheim een liveplaat op.' ●

(nvdr) Het concert in Meise werd geannuleerd, vind alle toerdata van The Rising Moon op <https://www.nona.be/nl/agenda/rising-moon-jazzlab-impuls>

Een nieuwe Ring van Machelen tot Kraainem

Als we het hebben over grote werven kunnen we niet voorbij aan de herinrichting van de R0 of de Brusselse Ring. Het idee bestaat al enkele decennia, maar de Vlaamse Regering gaf er pas in oktober 2013 de opdracht voor. Wat is de stand van zaken?

TEKST Luc Vander Elst – FOTO Filip Claessens

De Werkvennootschap begeleidt het hele proces en wil op termijn de R0 van Groot-Bijgaarden tot Kraainem aanpakken. Dat gebeurt in fasen. Voor het gedeelte tussen de E19 en de E40 is de omgevingsvergunning inmiddels verleend.

Er lopen nu al heel wat werken binnen de bestaande infrastructuur, maar er volgen nog meer ingrijpende werken die de Ring grondig zullen hervormen. De herinrichting moet leiden tot een vlottere en veiligere verkeersdoorstroming, niet alleen voor auto's, maar ook voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer. En er is ook aandacht voor ruimte voor natuur en water, en voor meer leefbaarheid voor de omwonenden.

Minder weven

Het belangrijkste principe bij de herinrichting van de Ring is dat het lokaal van het doorgaand verkeer wordt gescheiden. Wie van pakweg Luik naar Oostende rijdt, zou niet langer op dezelfde rijstroken terecht komen als iemand die van Kraainem naar Zaventem rijdt.

Marijn Struyf, woordvoerder van De Werkvennootschap: 'Daarvoor richten we op- en afritten anders in en introduceren we nieuwe technieken. Van Machelen tot Kraainem komt er bijvoorbeeld een parallelstructuur. Enkele rijstroken zijn voorbehouden voor lokaal of stedelijk verkeer, terwijl andere rijstroken het doorgaand verkeer opvangen. Beide verkeersstromen komen zo min mogelijk met elkaar in contact. Het doorgaand verkeer zal alleen kunnen afslaan naar de snelwegen die op de R0 aantakken. Dat zorgt ervoor dat voertuigen minder van rijstrook moeten veranderen om op of van de snelweg te rijden. Als er minder van zulke weefbewegingen zijn, dan levert dat ook

minder incidenten op en kan het verkeer beter doorstromen.'

Trage weggebruikers

Een snelweg is meestal een echte barrière, waar je er maar op bepaalde plekken onder of over kunt. Dat geldt voor fietsers en voetgangers, maar ook voor dieren. Daarom wordt ook de fiets- en voetgangersinfrastructuur uitgebreid, veiliger gemaakt en verbeterd en komen er meer en betere passagemogelijkheden.

Struyf: 'Voor dieren komen er ecologische verbindingen en aan de rand van de nieuwe infrastructuur verschijnt er meer groen, dat bovendien minder versnipperd zal zijn dan vroeger. De vlottere en veiligere doorstroming op de R0 en de maatregelen voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer moeten ervoor zorgen dat er in de omliggende dorpskernen minder sluipverkeer komt, zodat ook die buurten leefbaarder worden.'

Machelen-Zaventem-Kraainem

In de zone van de Ring van de E19 tot de E40 heeft de Werkvennootschap verschillende grote werven afgebakend. Op dat stuk van de R0 verdwijnen er op termijn 48 onveilige punten. Op het vlak van openbaar vervoer zal de Ringtrambus binnenkort grotendeels in een eigen bedding rijden van de luchthaven naar het UZ Jette. Daarnaast wordt tramlijn 62 doorgetrokken tot op de luchthaven als een luchthaventram, maar die zet vooral in op pendelaars van en naar de bedrijventereinen in Evere, Haren en Diegem.

Henneaulaan

Een eerste werf in Zaventem pakt de kruising van de Ring met de Henneaulaan aan. De

eerste werken zijn daar in april 2024 van start gegaan. De brug werd vernieuwd en de omgeving en de op- en afritten zijn deels heraangelegd. Struyf: 'De nieuwe Henneaubrug biedt nu plek voor alle gebruikers met aparte voet- en fietspaden in beide richtingen, een vrije busbaan en zelfs een groenstrook als ecoverbinding voor dieren. Bij de verdere herinrichting verdwijnen er een aantal op- en afritten. Dat komt de veiligheid en de vlotte verkeersdoorstroming ten goede.'

Leopold III-laan

In de buurt van Brussels Airport kruist de Leopold III-laan de R0 en de inrichting van die kruising zorgt voor onveilige toestanden. Hier komt een vrij futuristisch kruispunt boven op de R0. Struyf: 'De oude brug werd afgebroken en men is bezig met de bouw van het nieuwe verkeerscomplex, een *single point interchange* of SPI. Die techniek passen we voor het eerst toe in Vlaanderen. Boven de snelweg komen de op- en afritten van beide kanten van de snelweg samen. Slimme verkeerslichten passen zich daar aan de verschillende omstandigheden aan en zorgen voor een vlotte verkeersdoorstroming. Zo'n SPI neemt minder ruimte in dan de oude

“ De grote herinrichting van de R0 moet leiden tot een vlottere en veiligere verkeersdoorstroming van auto's, fietsers, voetgangers en openbaar vervoer.

infrastructuur en de vrijgekomen ruimte gebruiken we voor een park met mogelijkheden voor groen, fietsers en wandelaars.' Zo komt ook de *ingekokerde* Woluwe hier na decennia weer aan de oppervlakte. De A201 ten slotte wordt omgetoverd tot een *ingegroende* stadsboulevard die Evere en Haren verbindt met Zaventem en de luchthaven.

Omgeving van de E19

Struyf: 'Ook de omgeving van de aansluiting van de R0 met de E19 krijgt een

parallelstructuur. De E19 zelf zal in de richting van Vilvoorde uitgeven op de R0. In de richting van Zaventem kun je kiezen voor de stedelijke of de doorgaande ringweg. Op de brug bij de Haachtsesteenweg komt er een vrije busbaan naar Brussel en de omgeving krijgt er ook heel wat extra vrijliggende fietsinfrastructuur bij. Bij de op- en afritten komen er geluidsbermen en -schermen.'

Omgeving van de E40

Zeker in deze omgeving liggen er heel wat op- en afritten en verkeerswisselaars als een kluit te dicht bij elkaar. Dat genereert niet alleen onveilige situaties, maar de voortdurende weefbewegingen vertragen het verkeer en zorgen voor files.

Struyf: 'De huidige verkeerswisselaar R0-E40 wordt compacter en het op- en afrittencomplex in Kraainem wordt verbeterd. Zo ontstaan vlottere verkeersstromen en naast de snelwegen meer ruimte voor groen en natuur. De nieuwe verkeerswisselaar wordt er eentje in vier lagen, waarvan er één ondergronds gaat. Door die vier lagen moeten auto's minder *weven* en kunnen ze vlotter doorrijden in de gekozen richting. De stedelijke ringweg komt hier alleen ten noorden van de verkeerswisselaar. Vanuit Leuven kun je via de E40 zowel die stedelijke als de doorgaande ringweg op. Vanuit Brussel kun je richting Machelen alleen de stedelijke ringweg nemen.'

Extra groen, natuur en water

Bij de eerste plannen voor de herinrichting van de R0 kwam er uit diverse hoeken behoorlijk wat tegenwind. Het huiswerk is tot twee keer toe opnieuw gemaakt en het dient gezegd: het ontwerp van vandaag maakt kans op een mooi eindrapport. In tegenstelling tot de eerste plannen werd de bevolking nu wel uitvoerig geraadpleegd en werd er rekening gehouden met de meeste wensen van lokaal bewind en lokale bewoners. Een van de heikele punten is de leefbaarheid, en daar is zeker aandacht aan besteed. Naast de fiets- en wandelverbindingen krijgen ook groen en natuur de nodige aandacht.

Struyf: 'De compactere weginfrastructuur

maakt 40 ha ruimte vrij die als groene, natuurlijke buffer wordt ingericht. Heel wat waterbekkens – met een totale capaciteit van 40.000 m³ – zullen hemelwater opvangen, bufferen en tijdelijk vasthouden. Er komen verschillende aaneengesloten parklandschappen naast de R0. Meer dan zeventig bruggen en tunnels en meer dan vijftig ecologische verbindingen over en onder de Ring verminderen de barrièrewerking van de R0 voor mens en dier.'

Floordambos-Zoniënwoud

Zo draagt de herinrichting van de R0 bij tot een openruimteverbinding vanaf Floordambos in Melsbroek tot aan het Zoniënwoud. In een latere fase moet die ecologische verbinding zelfs tot in het domein Drie Fonteinen in Vilvoorde en verder kunnen lopen.

Struyf: 'De Woluwe wordt op verschillende plaatsen opengelegd, ze zal weer kunnen meanderen. Op sommige plekken krijgt ze een winterbedding.' Zo kan die vergeten rivier opnieuw ten volle haar rol van waterbeheersers spelen. In totaal worden op vijf plekken waterlopen opengelegd. De vrijgekomen

ruimte biedt kansen voor meer en betere bossen en parken in Zaventem en Kraainem.'

'Het gaat om een publiek-private samenwerking en het hele kostenplaatje ramen we op 900 miljoen tot 1,3 miljard euro voor een DBFM (design, build, finance and maintain). Daar hoort ook de kostprijs voor 30 jaar onderhoud bij. De werken zouden in principe kunnen beginnen eind 2026, begin 2027 en zouden vijf tot zes jaar kunnen duren. Zowel de kostprijs als de timing hangen natuurlijk nog af van de *creativiteit* van de partijen die de opdracht binnenhalen.'

Meer dan 7 km vernieuwde autosnelweg, 6 km nieuwe fietsinfrastructuur, 7 km nieuwe wandelpaden en 6 km geluidsschermen. Het zijn mooie cijfers. De ervaring leert dat plannen soms last minute worden bijgestuurd tijdens de uitvoering omdat een en ander technisch wat moeilijker ligt dan aanvankelijk gedacht. Vaak zijn het dan de *omkaderende maatregelen* die moeten inboeten ten voordele van de hoofdwerken. Om dat goede eindrapport te halen moeten zo'n scenario's uiteraard zoveel mogelijk worden vermeden. ●

PODIUM

THEATER

WO - 2 APR - 20.30

Boze Geesten

Lazarus/ Koen De Graeve, Pieter Genard, Günther Lesage e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO - 3 APR - 20.00

Mamamanie

Julie Delrue

Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

DO - 3 APR - 20.30

Brute Passie

SKaGeN

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA - 5 APR - 20.00

Van den vos die amoc maecte

Dimitri Leue

Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

9 EN 10 APR - 20.30

Een Victoriaans drama

de volksjury

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

24, 25 EN 26 APR - 19.00

Zeemaal

Laïka

Grimbergen, op locatie: Den Douwe,
02 263 03 43

24, 25 EN 26 APR - 20.00

De Brief van Don Juan

Toneelgroep Reintje

Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

Arme Tante Dani

Janne Desmet & Martha!tentatief

WO - 24 APR - 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO - 25 APR - 20.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

WO - 30 APR - 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR - 26 APR - 20.30

Piéton

Kenneth Berth

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZO - 27 APR - 20.30

Tot De Dood Ons Scheidt

Lucas Van Den Eynde, Viv Van

Dingenen, Michaël Pas e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

KIDS

ZA - 5 APR - 11.00

In Petto (+4j)

Okidok

Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

ZA - 5 APR - 15.00 EN 19.30

Fratssen (6-66j)

Bronks/Ballet Dommage

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA - 7 APR - 15.00

Flow (+6j)

familiefilm

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

MA - 7 APR - 15.00

Vaiana 2 (+6j)

familiefilm

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI - 8 APR - 15.00

Vos en Haas redden het bos

(+4j)

familiefilm

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO - 9 APR - 11.00, 15.00 EN 16.30

Maanvogel (4-18m)

Klankennest

Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

WO - 9 APR - 14.00

Sirocco en het koninkrijk van de wind (+6j)

familiefilm

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO - 9 APR - 15.00

Kietelkriebels (+3j)

Compagnie O Quel Dommage

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16

ZO - 13 APR - 10.30

Earth: een onvergetelijke dag (+6j)

De Filmclub

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

🎧 Flow (+6j) (7/4)

ZO - 13 APR - 11.00

Vuil (+2j)

Het Wolk

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZO - 13 APR - 11.00

Simsalabim (+4j)

Jan & Kim

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO - 13 APR - 15.00

K3 en het lied van de zeemeerin (+4j)

familiefilm

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16

WO - 16 APR - 14.00

The Boy and the Heron (+9j)

familiefilm

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO - 16 APR - 15.00

Binnenste buiten 2

familiefilm

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

DO - 17 APR - 15.00

Mufasa. The Lion King (+9j)

familiefilm

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Buitenspeeldag

WO - 23 APR - 13.00

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

WO - 23 APR - 13.30

Drogenbos, Sporthal, 02 333 05 70

ZA - 26 APR - 19.00

Tickled Pink (+10j)

Detail Company

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO - 27 APR - 10.30

De Wilde Robot (+6j)

ontbijtfilm

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO - 27 APR - 15.00

Rommelpaard (+3j)

4Hoog

Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,
02 371 22 62

WO - 30 APR - 14.00

Meisje met rode hoodie (+8j)

Congé Imaginé/ Kaat Arnaert &

Stef De Paepe

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

HUMOR

DO - 3 APR - 20.00

Kijk!

Begijn Le Bleu

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DO - 3 APR - 20.30

Words. Beats. Jokes

'Nuff Said

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO - 3 APR - 20.30

Liefde voor publiek

Sven de Leijer

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

Angst Te Koop, weg wegens nieuwe hobby

Thomas Smith

VR - 4 APR - 20.00

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

WO - 30 APR - 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR - 4 APR - 20.30

Moh?!

Mohsin Abbas

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR - 4 APR - 20.30

Spiessens spartelt

Kamiel Spiessens

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

5 EN 6 APR - 20.30

Bes Tof

Urbanus

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

Live vanuit de Wetstraat

Bert Gabriëls

DO – 24 APR – 20.30

Wommel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZA – 26 APR – 20.30

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

VR – 25 APR – 19.30

Schërzo (8-99j)

Släpstick

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR – 25 APR – 20.00

Kip Kap Maison

Brussels Volkstejoëter

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

LITERATUUR

ZA – 26 APR – 16.00

**Nieuwe Tijdgenoot met
Charlotte Vanden Broecke**

Beersel, Huis Herman Teirlinck,
huisvanhermanteirlinck.be

DANS

WO – 23 APR – 20.30

Fabula

ECCE/Unusual Symptoms, Zwerm &

Claire Croizé

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

MUZIEK

WO – 2 APR – 20.30

Midwinter Tales III

Laïs

Grimbergen, Abdijkerk,
02 263 03 43

DO – 3 APR – 20.30

Spring Equinox

Hathor Consort

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

DO – 3 APR – 20.30

Murder Ballads III

Lady Linn, Gregory Frateur,

Stijn Meuris e.a.

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

DO – 3 APR – 20.30

This is Tina!

Maureen Alberg & band

Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR – 4 APR – 19.30

Captain Naysayer

Nerorock Sessies

Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

VR – 4 APR – 20.00

Nina

Fanny & Alexander

Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

VR – 4 APR – 20.30

Hulde aan Sakamoto

Gen Tomuru

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA – 5 APR – 19.00

Jamz.Bond Jam

Jazz met Pit

Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

ZA – 5 APR – 20.30

KOOR

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO – 6 APR – 20.30

The Carole King Songbook

And Then Came Fall

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 10 APR – 20.30

Mijn Best

Nele Needs A Holiday

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 11 APR – 20.00

The Greatest Hits Tour. A Pink

Floyd Experience

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

VR – 11 APR – 20.30

Het Zesde Metaal

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA – 12 APR – 20.00

Pianoconcert

Philippe Raskin & friends

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA – 12 APR – 20.30

Theatertour XL

Mother Mercury

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 17 APR – 20.30

Fabrice Alleman Quartet

Jazz at Felix

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DI – 22 APR – 14.30

De kracht van muziek

Günther Neefs

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 22 APR – 20.00

Jenlisters

Foyer Do Mundo

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

WO – 23 APR – 20.30

Maria Mazzotta

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR – 25 APR – 20.00

Janis Sings

Janis Joplin en sixtiesmuziek

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZA – 26 APR – 20.00

Nenia, topografie van verlies

Revue Blanche & Katharina Smets

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA – 26 APR – 20.00

**VVZ-Band Nieuwenrode &
Peter Vanlaet**

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZO – 27 APR – 11.00

Aperitifconcert van

Nero's Muzikanten

Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

ZO – 27 APR – 11.00

Anemos Reflections

Anemos Saxofoonkwartet

Vilvoorde, Stadhuis,
02 255 46 90

ZO – 27 APR – 15.00

Mooie meisjes

Stokman & Vos

Wommel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

WO – 30 APR – 20.30

PJ Seaux

ligconcert

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

FILM

DI – 1 APR – 14.00

Lee

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DI – 1 APR – 20.00

L'histoire de Souleymane

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

The Room Next Door

DI – 1 APR – 20.00

Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

MA – 7 APR – 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Patsers

DI – 1 APR – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 9 APR – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 15 APR – 20.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 2 APR – 20.00

Small Things Like These

Tervuren, CC De Warandepoort,
02 766 53 47

Comeback

WO – 2 APR – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 8 APR – 20.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MA – 14 APR – 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Conclave

WO – 2 APR – 20.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MA – 28 APR – 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO – 30 APR – 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI – 8 APR – 20.00

Il Postino

Tervuren, CC De Warandepoort,

02 766 53 47

Fiore Mio

DI – 8 APR – 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA – 28 APR – 20.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

8 TOT 20 APR

43e Brussels International

Fantastic Film Festival

Brussel, Heizel, www.biff.net

ZO – 13 APR – 20.00

Bxl

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16

DI – 15 APR – 20.30

The Jacket

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO – 17 APR – 15.00 EN 20.00

Milano

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DI – 22 APR – 20.00

The Dead Don't Hurt

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 22 APR – 20.30

Ana + Yek

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO – 23 APR – 20.00

The Room Next Door

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO – 24 APR – 14.00

C'è ancora domani

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO – 24 APR – 14.00

Wil

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

VR – 25 APR – 14.30

My favourite cake

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI – 29 APR – 20.00

The Substance

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI – 29 APR – 20.00

Queer

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI – 29 APR – 20.30

Alias Wolf

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

EXPO

2 APR TOT 5 MEI

Elin Vermandere. Dagdromen

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

3 APR TOT 11 MEI

Jean Van Vaerenbergh. Architectuur

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

4 TOT 6 APR

Acht voor Art exposeert

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

TOT 26 APR

Julie van der Vaart. Particles

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

TOT 30 APR

Seghei Gorlenko. Schilderijen

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

TOT 25 MEI

Maarten Van Roy. Us open

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 25 MEI

Rindon Johnson.**Why tell a dead man the future**

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 29 JUN

Familiar Strangers. The Eastern Europeans from a Polish Perspective

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 17 AUG

When we see us.**Een eeuw pan-Afrikaanse figuratieve schilderkunst**

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 31 AUG

Berlinde De Bruyckere. Khorós

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 7 SEP

In Between Spaces collectie-assemblage van Mu.ZEE

Drogenbos, FeliX Art & Eco Museum, 02 377 57 22

OPSTAP

ZO – 6 APR – 14.00

Klimaatverandering, hoe het Arboretum bijdraagt aan de aanpassing

Tervuren, parking Eikestraat 102, www.ngz.be

ZO – 13 APR – 14.00

Voorjaarsbloeiers in oude bossen

Hoeilaart, Bosmuseum Jan Van Ruusbroec, www.ngz.be

🏳️ Queer (29/4)

DO – 24 APR – 14.00

Wandeling naar de Schone Eik in het Bosreservaat

Hoeilaart, Bosmuseum Jan Van Ruusbroec, www.ngz.be

VARIA

DI – 1 APR – 19.00

Taalquiz NT2**Taalquiz voor wie Nederlands leert**
Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

WO – 2 APR – 19.30

Energieverlies en vermoeidheid**Guido Paeps**
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

4, 5, 6 EN 7 – 20.15, 14.00 EN 19.00

Annie**Dec Musicals**
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO – 6 APR – 15.00

Hopasten in het land van Asse**Joris Vanderveken**
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DI – 22 APR – 20.00

Van dakloos tot het dak van de wereld**Jelle Veyt**
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DI – 22 APR – 20.00

De hertogen van Brabant**Edward De Maesschalck**
Tervuren, De Zevenster, www.heemkundetervuren.be

DO – 24 APR – 20.00

Muzikale lezing over Toots**Jempy Samyn, Henri Vandenberghe & Mark Steyaert**
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA – 26 APR – 11.00 EN 14.00

Kruidenwandeling**Eva Engels**
Zaventem, start: kerkhof Zaventem, 02 307 72 72

ZA – 26 APR – 13.30

Ter land, ter water en in de lucht**Gezinschallenge**
Sint-Pieters-Leeuw, Zonnig Leven, 02 371 22 62

ZA – 26 APR – 14.00

Repair Café

Grimbergen, LDC Ter Borre, info@repaircafegrimbergen.be

ZO – 27 APR – 11.00

Waarom verouderen sommige mensen sneller dan anderen?**dr. Dries Martens**
Sint-Pieters-Leeuw, Landhuis De Viron, 02 371 22 62

ZO – 27 APR – 13.00

Erfgoeddag

Drogenbos, FeliX Art & Eco Museum, 02 377 57 22

MA – 28 APR – 19.30

Kenmerken van autisme bij mijn kind. Wat nu?**Bernice De Vos**
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DI – 29 APR – 13.30

Zangsessie met Lennaert Maes & Hans Primusz**Theater van A tot Z**
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DO – 29 APR – 20.00

Mijn vader was een priester, mijn moeder een non**Koen Wauters**
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DI – 29 APR – 20.00

Traag naar de hemel**Evi Hanssen**
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

‘Veel verandert pas na iemands dood’

In *Tot de dood ons scheidt* spelen steracteurs als Viv Van Dingenen, Michaël Pas en Lynn Van Royen de nabestaanden van de overleden pater familias Rudy (Lucas Van den Eynde). Zij zien elkaar weer bij de voorbereiding van zijn begrafenis.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Tot de dood ons scheidt... is het werk van het bevriende schrijvers- en regisseurs-duo Stijn Van de Wiel en Michai Geyzen, allebei Kempenzonen die het stuk met hun gezelschap De Mannschaft maken bij het productiehuis Het Laatste Bedrijf. Tot de dood ons scheidt is de opvolger van hun succesvoorstelling *Poupehan*, waarin een aantal vrienden op een weekendje Ardennen de grenzen van hun relaties aftasten. Ook de nieuwe tragikomische voorstelling neemt een herkenbare situatie als uitgangspunt om het te hebben over menselijke relaties die te lijden hebben onder ruzies, verdriet, schijn-heiligheid en geheimen.

‘Die herkenbaarheid is belangrijk’, legt Stijn Van de Wiel uit. ‘*Poupehan* maakten we in opdracht van Het Laatste Bedrijf voor een breed publiek. Mensen die vaak en minder vaak naar het theater gaan. Daarom mikken we op de herkenbaarheid van een concrete situatie, waardoor de toeschouwers zich aangesproken voelen en zich kunnen identificeren. Maar binnen het verhaal zoeken we ook het absurdisme en een bepaalde abstractie op. Ik zeg vaak met een boutade dat er wezens op de scène staan die verdacht veel lijken op mensen. Daardoor krijg je een klein beetje een spiegel voorgehouden. Niet dat je met een reeks levenslessen naar buiten wandelt, maar je hebt wel stof voor een gesprek nadien.’

Gewoontedieren

De concrete, herkenbare situatie is dit keer een sterfgeval. Overlijdens brengen vaak mensen samen die elkaar al lang niet meer

gezien hebben. Van de Wiel: ‘Eigenlijk kan ik nog niet te veel verklappen, maar natuurlijk wordt het geen gewone begrafenis. De focus ligt op de dagen ervoor wanneer de naaste familie bij elkaar komt en er dingen naar boven komen waar niet iedereen van op de hoogte was. Daar liggen mogelijkheden voor humor, maar het gaat ook over hoe wij als mensen met elkaar omgaan. Begravenissen brengen mensen soms weer dichterbij elkaar, omdat ze hun akkefietjes opzij zetten en toch hun steun willen betuigen. Maar evengoed rijten ze mensen uit elkaar, bijvoorbeeld door erfeniskwesties. Het stuk gaat daarom ook over hoe klein we eigenlijk zijn in het aanschijn van de eeuwigheid. Wij hebben het idee dat we alles in handen hebben. Dat we zelf alles bepalen en beslissen in het leven. Terwijl we eigenlijk toch vooral veel moeten ondergaan. Het stuk gaat over ons verlangen naar groener gras, over onze zoektocht naar geluk en liefde, maar ook over de sleur van het dagelijkse leven, het feit dat wij als mens gewoontedieren zijn, en dat het lang duurt voor we echt verandering in ons leven brengen. Want veel veranderingen ontstaan pas als er iemand is gestorven.’

‘Ik had daarnet nog een vriend aan de lijn wiens hond een paar maanden geleden is gestorven. Als hij zijn voordeur opendoet, doet hij dat nog altijd heel voorzichtig, uit gewoonte om niet tegen zijn hond te stoten.’

Niets is wat het lijkt

Over hoe dat er uit zal zien op de planken wil Van de Wiel nog niet te veel zeggen. ‘De voorstelling is een hele constructie. Je

zou het een beetje de *Pulp Fiction* van de moderne deurenkomedies kunnen noemen. Al doen we onszelf daar misschien wat te veel eer mee aan, want Quentin Tarantino is echt wel een held. De tekst zit vol verrassingen, een kluwen van wendingen waarbij niets is wat het lijkt. Want soms gaan mensen het héél ver zoeken. Als ze hard in iets geloven, komen ze in een tunnelvisie terecht of zien ze spoken.’

De man die sterft heet Rudy. Wat voor iemand is hij? ‘Rudy heeft geen ouders meer, maar wel een broer, een vrouw en een kind. Die stamboom komt afscheid van hem nemen. Hij was een hele brave, hardwerkende mens die tegen wil en dank de zaak van zijn ouders moest overnemen toen zijn vader-begravenisondernemer plots stierf. Heel zijn leven heeft hij begravenissen gedaan. En nu is hij klant van zichzelf.’

Hoe ervaren de mannen van De Mannschaft het om te werken met zo’n ervaren acteurs? ‘Dat is een feest. Het zijn niet alleen klasbakken, maar het is ook een verzameling mensen die heel goed begrijpen wat we willen doen, en hoe we het willen brengen. Een klein beetje weg dus van het realisme. Niet te veel, maar wel genoeg.’

Tot de dood ons scheidt

De Mannschaft

ZO – 27 APR – 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO – 8 MEI APR – 20.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 16 MEI – 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

FAVORIETEN VAN

Sibel Donmez

**MOOISTE PLEK
IN TURKIJKE**Het levendige
Istanbul.**FAVORIET GERECHT**Manti
(Turkse ravioli).**MOOISTE HERINNERING
AAN TURKIJKE**De lange
wandelingen met
mijn grootvader.

een sterke band met Turkije, het land van haar (groot)ouders. ‘Elk jaar brachten wij onze zomervakantie door op de boerderij van mijn grootouders langs moederskant. Ik hou er prachtige herinneringen aan over. Samen met onze nichten en neven hielpen wij mee met de oogst en met zorg dragen voor de koeien, kippen, eenden en lammetjes. Ik keer nog steeds graag terug naar het dorp van mijn grootouders. Er gebeurt haast niets, maar laat dat nu net pure luxe zijn: in alle rust kunnen genieten van de alomane wazige natuur.’

Een hart voor lokaal

Ervaart ze grote verschillen tussen de Belgische en Turkse manier van leven? ‘België heeft ons veel geboden, en doet dat nog steeds. Het enige wat ik jammer vind, is de onpersoonlijke manier waarop wij hier vaak met elkaar omgaan. Jaren geleden woonde ik in een appartementsblok van 15 verdiepingen in Evere. Haast niemand kende elkaar. Dat hou je toch niet voor mogelijk? In Turkije staan mensen dichter bij elkaar.’

Haar sociale ingesteldheid uit zich niet alleen in haar bezorgdheid voor haar burens, maar ook in haar studiekeuze en engagement voor het lokale. ‘Ik koos voor de studierichting maatschappelijk werk. Het zit in mij om mijn medemens te helpen. Ik zal ook steeds proberen bij lokale handelaars te kopen. Hoe beter zij het doen, hoe meer jouw regio bloeit.’

Moederliefde

Zij die vroeg opstaat, zal haar weg maken. Het is de Nederlandse vertaling van de Turkse uitdrukking *Erken kalkan yol alir* die Donmez aanspreekt. ‘Wat ik doe, wil ik goed doen. Dat is ook de reden waarom ik besloten heb om mijn loopbaan als maatschappelijk werkster een tijdje *on hold* te zetten. Ik wil er zoveel mogelijk zijn voor mijn zoontje (7) en dochtertje (5). Ook het moederschap zie ik als een carrière waarin ik succesvol wil zijn.’ Ze voegt eraan toe dat we haar succes als moeder mogen meten aan de mate waarin zij erin slaagt haar kinderen bepaalde waarden zoals liefde voor je medemens en liefde voor onze natuur door te geven. ‘Het begint met zelf onvoorwaardelijke moederliefde te geven. Als ik zie hoe vandaag sommige hooggeplaatsten door hun honger naar macht gedreven worden, kan ik het niet laten mij de vraag te stellen of zij wel voldoende moederliefde hebben gekend.’ ●

Zij die vroeg opstaat, zal haar weg maken

‘Liefde voor je medemens en liefde voor onze natuur. Dat zijn de voornaamste waarden die ik aan mijn kinderen wil doorgeven’, zegt Sibel Donmez uit Meise.

TEKST Nathalie Dirix - FOTO Filip Claessens

De roots van Sibel Donmez liggen in Turkije. In de jaren 1960 kwam haar grootvader langs vaderskant naar België om hier in een fabriek te werken. In de jaren 1970 volgde zijn zoon, de vader van Sibel. ‘Zou het toeval zijn dat Donmez in het Turks betekent: *Hij die niet terugkomt?* Buiten de vakanties zijn mijn grootvader en mijn vader nooit naar Turkije teruggekeerd’, zegt Donmez.

Het dorp van mijn grootouders
Namen en woorden hebben een grote betekenis. Of zoals zij zo treffend samenvat: ‘Woorden openen werelden. Mijn voornaam Sibel verwijst naar het bovenste gedeelte van de tarwestengel, waar de tarwekorrels zich bevinden. Vandaar dat mijn naam ook *overvloed* wil zeggen.’ Hoewel Donmez in Brussel is geboren en getogen, behoudt ze

DE Sie, die früh aufsteht, wird ihren Weg machen

‘Liebe für deinen Mitmenschen und Liebe für unsere Natur. Das sind die wichtigsten Werte, die ich an meine Kinder weitergeben möchte’, sagt Sibel Donmez aus Meise. Ihre Wurzeln liegen in der Türkei. In den 1960er Jahren kam ihr Großvater väterlicherseits nach Belgien, um hier in einer Fabrik zu arbeiten. Sein Sohn, Sibels Vater, folgte ihm in den 1970er Jahren. ‚Könnte es ein Zufall sein, dass Donmez auf Türkisch bedeutet: *Er, der nicht zurückkommt?* Mein Großvater und mein Vater sind, abgesehen von Urlauben, nie in die Türkei zurückgekehrt’, sagt Donmez. ‚Was ich mache, will ich gut machen. Das fängt damit an, dass ich selbst bedingungslos mütterliche Liebe gebe.’